

Genç Öncüler

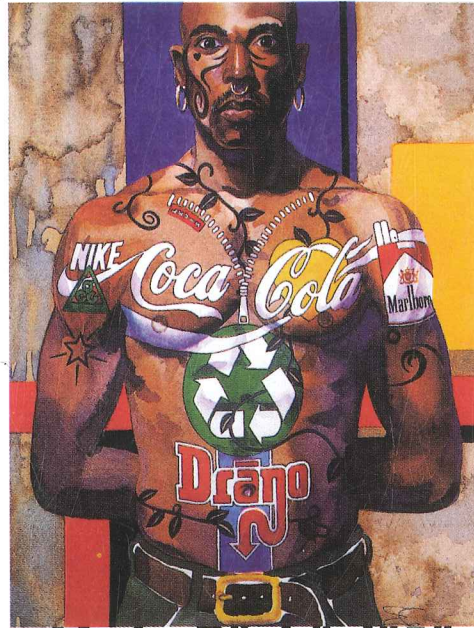
aylık gençlik dergisi • ekim 2004 • 12

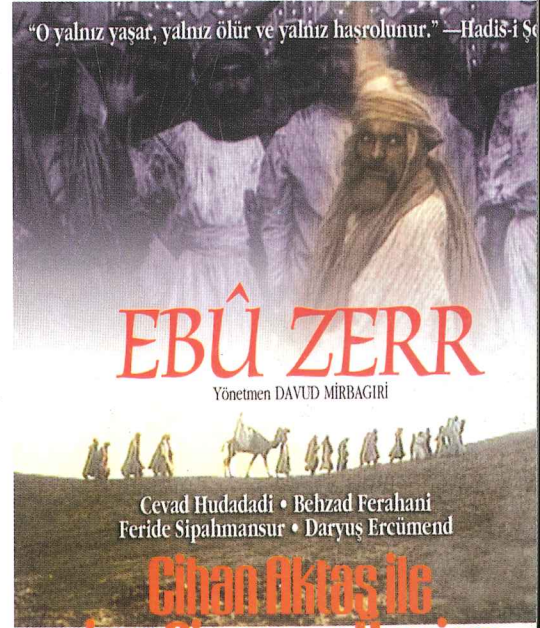
Ramazan

Okullardan Gansimalar

Marka Düşkünlüğü

Cihan Aktaş ile
İran Sineması Üzerine

11 Ayın Sultanı Ramazan

Arınmak... Gözlerin, gönüllerin ve zihinlerin arınması...Ramazan öyle bir iklim ki oruç, kuran ve namazla insanı günahın, kötülüğün dünyasından alıp bambaşka bir aleme götürüyor. Keşke her anımız ramazan gibi olsa. Yaşadığımız ortam bizi kirletiyor, yıpratıyor. İnsanın, hayatının tazelenmesi, yenilenmesi için ramazan bulunmaz fırsat.

Kitabımız Kur'an'ın indirildiği bu ayda hayat başka bir renge bürünüyor. Gönüllerimiz Kur'an ve oruçla, evlerimiz, akrabalarımız teravihler, hatim ve mukabelelerle, sokaklarımız iftar telaşıyla oradan şehrimize ve dünyamıza yayılan ayrı bir heyecanla yeryüzü, hayatın kendisi başka bir renge bürünüyor. Ramazan ayı inşaallah arınmamıza yeniden dirilmemize vesile olur.

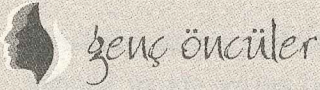
11 ayın sultanı ile başlıyoruz söze. Arkadaşlarımızın yazdığı ramazan yazılarından da anlaşılacağı üzere bu ay başka bütün gündemleri geriye atarak kendini başka köşeye oturtuyor. Ramazan ayının önemi, bu ayda yapılması ve hatırlanması gereken unsurlarla dergimizde ramazan ayını ihya etmeye çalıştık.

Bu ay kültür-sanat sayfalarımızda yazan arkadaşlarımız atağa geçti. Sinema sayfalarımız için önemli bir röportaj gerçekleştirdiler. *Sayın Cihan Aktaş ile "İran Sineması Üzerine"* yapılan ve ikinci bölümünü gelecek sayıda yayımlayacağımız bu önemli röportajı ilgiyle okuyacaksınız.

Öncülerimizi tanıdığımız, hatırladığımız *Öncüler Öncüsü* bölümünde bütün İslam dünyası üzerindeki etkisi tartışılmayan Seyyid Kutub yer alıyor. Hayatı ve mücadelesinin bütün öncülerce örnek alınması temennisiyle Seyyid Kutub'u rahmetle anıyoruz.

Yine okullardan yaşamımıza yansıyanlar, Batı eleştirisi, TV'nin hayatımızdaki Yeri, deneme, şiir, okur köşemiz Taci Abi Dert Dinler gibi eğlenceli ve zengin sayfalarımızla karşınızdayız. Her türlü katkınızı bekliyerek gelecek Genç Öncüler'de buluşmak üzere.

Ramazan bayramınızı tebrik eder, Genç Öncüler ve İslam Alemi için hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan dileriz

Sahibi
Umran Yayıncılık
Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. Adına
Abdullah Yıldız

Yazı İşleri Müdürü
Ömer Miraç Yaman

Yayın Sorumlusu
Zafer Özdemir

Yayın Kurulu
Muhammed Birinci, Abdurrahim Boynukalın, Saliha Can,
Murat Çelik, İbrahim Elbaşı, Malik Dursun,
Murtaza Koçak, Ahmet Yusuf Özdemir, Elif Yaman.

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar
Eslem Ay, Segâh Beğiçarslan, Mustafa Emin Büyükoşkun,
Zafer Bezci, Abdullah Birtane, Rûmeysa Büyükküpcü, Kemal
Demir, Mustafa Gedik, Ahmet Necati Erdem, Mert Eroğlu,
Betül Kahraman, Abdullah Kara, Ali Ketenci, Fatih Koçak,
Ömer Özdemir, Ziyaeddin Özel, Musab Sarın, Necati Nida,
S. Arzu Tabanoğlu, Hatice Topçu, Hicret Turhan,
Abdulvahap Yaman.

Adres
Sofular Mah. Yeşil Tekke Sokak No: 4 Fatih-İstanbul
Tel: (0212) 532 51 76-631 13 85
Fax: 534 88 88

iletisim@genconculer.com
editor@genconculer.com

Dizgi, İçdüzen: Genç Öncüler
Kapak Tasarım: Sezer Erdoğan
Baskı: Step Ajans

4

Ramazan Size Neyi Hatırlatıyor

Kemal Demir

6

Okullardan Yaşamımıza Yansıyanlar

Elif Yaman

9

Değişim Zamanı

Abdulvahap Yaman

13

Markasız Hayat MÜMKÜN MÜ?

Öncüler Öncüsü

Seyyid Kutup

Mustafa Gedik

20

Bir Devrin İzleri...

BOSNA

Ömer Özdemir

27

Sanayi Devrimi

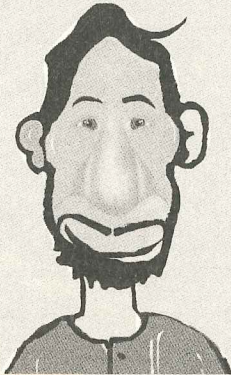
Ali Ketenci

38

Sinema

Cihan Aktaş ile İran Sineması üzerine

43

Naci Abi

Dert Dinler

48

Ramazan Size Neyi Hatırlatıyor?

Kemal Demir

İnsanoglu, ona çizilen yoldan ayrıldığı bir zaman diliminde tekrar yoluna iletildi, bundan 1400 yıl önce, bir Ramazan günü. Bu, dünyanın yaşadığı en büyük devrimlerden biri, dünya tarihi açısından en önemli günlerden biriydi. Bir Ramazan günü dünya değişti, dünyalar değişti.

Bugün de dünya ve dünyaların değişmeye ihtiyacı var. Haksızlıklardan adalete, esaretlerden özgürlüğe, israftan kanaata, bencillikten fedakarlığa, yalandan doğruluğa doğru yürümeye ihtiyacı var. İşte Ramazan insanlığın ihtiyaç duyduğu bu değişim için sunulan bir fırsat. Ramazan, işte bunun için Allah'tan insanlara bir lutuf ve rahmet.

Dünya hayatının geçici zevklerinden, nefsimizin arzu ve isteklerinden kopararak, Ramazan, bizlere yeniden insanlığımızı hatırlatıyor. Yemeden, içmeden, cinsel arzu ve istekleri tatmin etmeden, bizim için vazgeçil-

mez gözükten herşeyden kopararak kendimize getiriyor, kendimizi hatırlatıyor. Hatırlıyoruz, açlığımız Allah'ın nimetlerini hatırlatıyor bizlere. Bir lokma ekmek ve bir yudum suyu hatırlıyoruz. Sahip olduğumuz nimetlerin kıymetini hatırlatıyoruz. Bedenimizi bile Ramazan'da hatırlıyoruz. Tüketim çılgınlığıyla çöplüğe çevirdiğimiz midemizi hatırlıyoruz. Hatırlıyoruz, rabbimizi hatırlatıyor Ramazan bizlere. "De ki: Haber verin eğer sununuz yerin dibine göçüverecek olsa, bu durumda kim size bir akar su kaynağı getirebilir" ayetiyle susuz, oruçlu günlerde suyun yaratıcısını hatırlıyoruz. Fakir ve yoksulları hatırlıyoruz. Rabbimizin "yoksula yedirmek için birbirinizi teşvik etmiyorsunuz, mirası (size kalan nimetleri) sınır tanımaz bir tarzda yiyorsunuz" (Fecr suresi 18-19) ayetinin muhatapları olabileceğimiz aklımıza geliyor. İrkiliyoruz...

Kıyamet günü sadece hesap günü değildir. Hatırlama günüdür aynı zamanda. Fecr suresinin 23. ayetinde “O gün, cehennem de getirilmiştir, **insan o gün düşünüp hatırlar, ancak bu hatırlamada ona ne fayda?**” şeklinde buyrulduğu üzere kıyamet günü bir hatırlama günüdür. İşte Ramazan büyük hatırlatma günü gelmeden önce bir hatırlatma, bir hatırlamadır.

Zaten Kur'an'ın bir adı da “tezkira” yani hatırlatma değil midir? İşte “Kur'an ayı Ramazan” ifadesinden anlaşılması gerekenlerden biri de bu olmalıdır. Gerçekten bugün insanlığımızı, rabbimizin bize nasip ettiği onca nimet ve kıymetini, yoksullara kumanya ve fitre ile yardımcı olmayı, bu ayda indirilerek yeryüzünde bir devrim yaratan yüce kitabımız Kur'an'ı okuyarak, anlayarak ve yaşayarak hatırlamaya ihtiyacımız var.

Oruç, yemeden, içmeden, şehvi arzulardan uzak durmak, kötü alışkanlıkları terk etmektir. Oruçlu insan hem oruçlu olmanın verdiği yorgunluk hem de manevi duygula-

rının kuşatması ile birçok şeyden uzak durur. Bu insanın Allah'a daha yakınlaşmasına vesile olur. Oruçlu toplum, Ramazan ayında şehir hayatının bütün karmaşasına rağmen bir dinginliğe ve sükunete bürünür. Bu hal bugün insanları koşuşturmaca içinde yoğunluğa hapseden Batı dünyasının algılayabileceği bir durum değildir. Müslüman toplumlar bu yüzden zamanın bereketini yaşayan, zamanın içinde zamanlar yaşayan insanlardır. Bu anlamda Ramazan'da biz durgunlaşan hayatın içinde zamanın bereketini de yaşarız.

Bereket, kanaat ve dualarla derinleşen ruhlar bütün bir yılı bu ramazan ikliminin havasında geçirir. Şüphesiz hepimiz için bir dahaki ramazana çıkmak belki mümkün olmaz, o halde gelin bu Ramazan Kur'an'ın adeta bize vahyedilişini yaşayalım. Günahlardan arınarak, yoksullara cebimizdekinden ayırarak, Kur'an okuyarak hayatımız dirilsin. Bir Ramazan'da insanlar şahit olsun değişimimize.

BAYRAM TEBRİĞİ

Bayram, kazanmaktır, başarıdır, heyecandır. Akrabalarla, eş - dostla, konu - komşuyla paylaşılan. Darginların barıştığı, yetimlerin, fakirlerin hatırlandığı günlerdir.

Bu duygularla tüm İslâm Alemi ve Genç Öncüler'in Ramazan bayramını tebrik eder, hayırlara vesile olmasını dileriz.

Not. Bayramın 2. günü 15 Kasım Pazartesi Saat 11.00 de bütün Genç Öncüleri bayramlaşmaya bekliyoruz.

Adres: Sofular mah. Yeşiltekte Sk. No: 4 Fatih/İst.

Okullardan Yaşamımıza

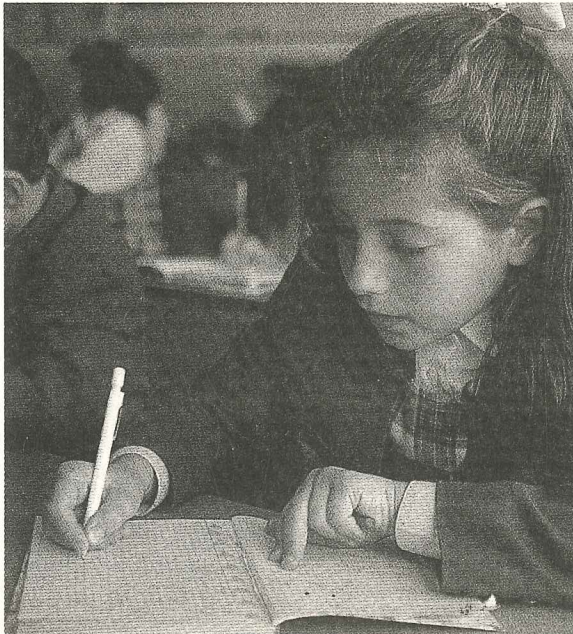
Yansıyanlar

Elif Yaman

Okullarımızda yaşadığımız bazı olayları anlık, sadece orada gerçekleşmiş olaylar gibi düşünürüz. Oysa bunların toplumsal, psikolojik daha genel sebepleri olabilir. Benim sadece birkaçını buraya not ettiğim olaylara sizler de şahit olmuşsunuzdur. Eger sizler de benzer olaylara şahit olmuşsanız bunu insanlarla paylaşmanızda yarar var.

Bu yıl yaşadığım beni hem güldüren hem de derin derin düşündüren birkaç olayı sizinle paylaşmak istiyorum. Bunlardan birincisi okulun açıldığı ilk gün yaşadıklarım.

Malum havalar sıcak. Camların açık olması- na rağmen hava hiç esmiyor, deyim yerindeyse yaprak kıpırdamıyor. Sınıfta yedi sekiz kişiyiz. Ben de sıramda oturuyorum. Arkamdaki kişi benim hassas olduğum konuları biliyor ve beni

sinirlendirmek için bana laf atıyor. Söylediği ise **“İslami şekillere uygun örtünen kadınların yazın yaşamamaları”** gerektiği yaşayacaklarsa da “gece ortaya çıkmaları” ve “gündüz sokağa çıkmamaları”.

Ben söylediklerini anlamak için bir an öylece durdum ve kafamda idrak etmeye çalıştım. Tam bazı şeyleri açıklayacakken arkadan bir darbe daha geliyordu. **“Hangi çağda yaşıyoruz bu insanlar neden hâlâ varlar”** diye beni iğnelemeye devam ediyordu. O hâlâ konuşuyordu, ben susmasını bekledim. Çünkü Yüce Allah’ın Al-i İmran suresinin 66. ayetinde dediği gibi “...Haydi siz biraz bilginiz olan şey hakkında tartışınız ama hiçbir bilginiz olmayan şey hakkında neden tartışıyorsunuz? Allah bilir de siz bilmezsiniz” emri aklıma geldi ve o kişinin cehaletini de düşünerek ona göre açıklama yaptım. Az sonra haksız olduğunu anlayarak orayı terkedip gitti.

İkinci olay ise bir hocamla yaşadıklarım:

Hocamız konuyu işlemiş ve test çözmemiz için bizi serbest bırakmıştı. Ben de vakit kaybetmeden test çözmeye başlamıştım. Hocamız elinde listeyle yanıma geldi ve sınıfımızda hıristiyan öğrencilerin kim olduğunu sordu. Ben de arkamdaki kız gösterdim. Hemen onun yanına geçti ve ona sorular sormaya başladı. **“Dininin gereklerini yerine getiriyor musun”** diye sordu. Kız ona cevap verdi. Daha sonra ben de konuşmanın içine girdim ve bildiklerimi söyledim. Ben ne söylersem hoca beni onaylıyordu sonra ben konuşmamın içinde **‘fitrat’** diye bir kelime kullandım hoca hiç vakit kaybetmeden bana **“sen şuncu musun”** dedi. Ben tabi biraz şaşır-

dım. Ne demek bu, yani şu şu şu kelimeleri söyleyen şuncu bu bu bu kelimeleri söyleyen bunca mu oluyor? Ben hocama sadece bu konudaki bilgilerimi anlatmak istemiştim. Hocamız sonra yanıma geldi durumu toparlamaya çalıştı ama söz ağızdan çıkmıştı bir kere.

Son bir olay ise coğrafya dersinde yaşananlardı.

Hocamız bir gazeteden dünyada olacaklarla ilgili bir küpür kesmiş. Şöyle diyordu: "Hollanda'nın 2007 yılında sular altında kalacağını, 2015 yılında mevsimlerin ikiye düşeceğini, 2030'da kutupların yok olacağını ve bu gidişle 2040 yılında kıyametin kopması beklenildiği söyledi. İşin kötü yanı hem böyle bir konu da yorum yapılması hem de alaycı bir tavırla söylenmesiydi. Halbuki biz biliyoruz ki kıyametin ne zaman kopacağını sadece Allah biliyor ve bu konu hakkında yorum yapılmaması için bizi uyarıyor.

Genç Öncüler kişilerle değil onların düşünceleri ve bunların nedenleriyle ilgilenir. Bugün okullarda veya başka ortamlarda müslümanlarla alay eden, onları dini hassasiyetleri yüzünden kınayan ya da bir şekilde baskı altına almak isteyenler olabilir. Bizler böyle durumlarda o insanların medyadan etkilendiklerini, bilmedikleri konular konusunda konuştuklarını ve insan denen varlığın bencil, hasetçi yönlerini hatırlamalıyız. İşte benim yaşadıklarım böyle. Eminim okulların çoğunda durum böyledir. Bu durumlara karşı çok dikkatli ve sabırlı olmak gerekiyor. Allah bu konuda bize sabır nasip eylesin.

Boğazınıza Kadar Pisliğe Gömülmüşken Şarkı Söylemeyin

"Soğuk bir kış günü küçük serçe yerde donmak üzeredir. O sırada oradan geçmekte olan bir inek tam serçenin üzerine pisler. Sıcak pisliğin üzerine düşmesiyle donmaktan kurtulan serçe, dışının sıcaklığıyla keyfi yerine gelmiş bir halde kafasını pisliğin dışına çıkartarak sevinçle var gücüyle ötmeye başlar. Kuşun sesini duyan aç kedi hemen oraya gelir. Kuşu pislikten çıkarır. Önce onu bir güzel temizler ve sonrada oturup afiyetle yer.

Bu öyküden çıkarılması gereken birkaç ders vardır:

Felaket anında üzerinize pislik sıçratan, her zaman düşmanınız değildir.

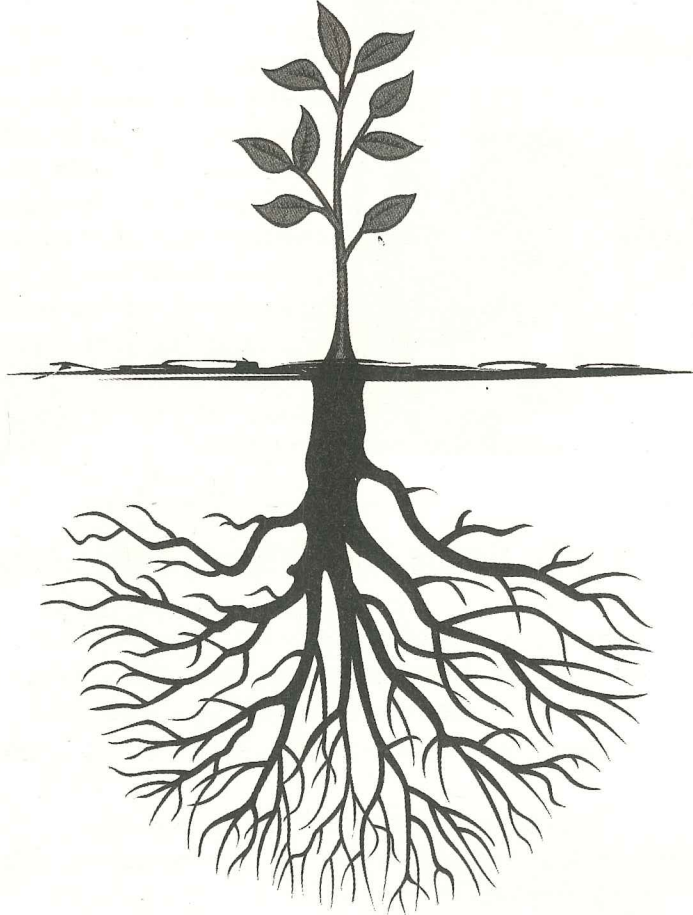
Boğazınıza kadar pisliğe gömülmüşken şarkı söylemeyin.

Sizi pislikten kurtarıp temizleyen her zaman dostunuz değildir."

**Dostla düşmanın karıştığı bir ortamda,
Yanlışlıkların doğruymuş gibi bizlere empoze edildiğini fark ediyorsan!
Helal ve haram kavramlarının çarpıtıldığını düşünüyorsan!
Doğru bildiğin doğru şeylerden şaşmıyorsan!
Ve dünyadaki olumsuzlukların bir gün düzeltilebileceğine dair umut taşıyorsan!
Sen de bir GENÇ ÖNCÜ'sün demektir!**

**İşte Sevgili Genç Öncü; elinde tuttuğun bu dergide gerçek dostlarını keşfedeceksin! Doğruyla yanlışın helal ile haramın nasıl birbirinden ayrıldığını göreceksin!
Zamanla doğrularının arttığını, hatalarının azaldığını ve en önemlisi;
bizlerden olduğun sürece kazanacağın umudun çokluğuna
sen bile inanamayacaksın!
ARAMIZA HOŞGELDİN !**

Değişim Zamanı

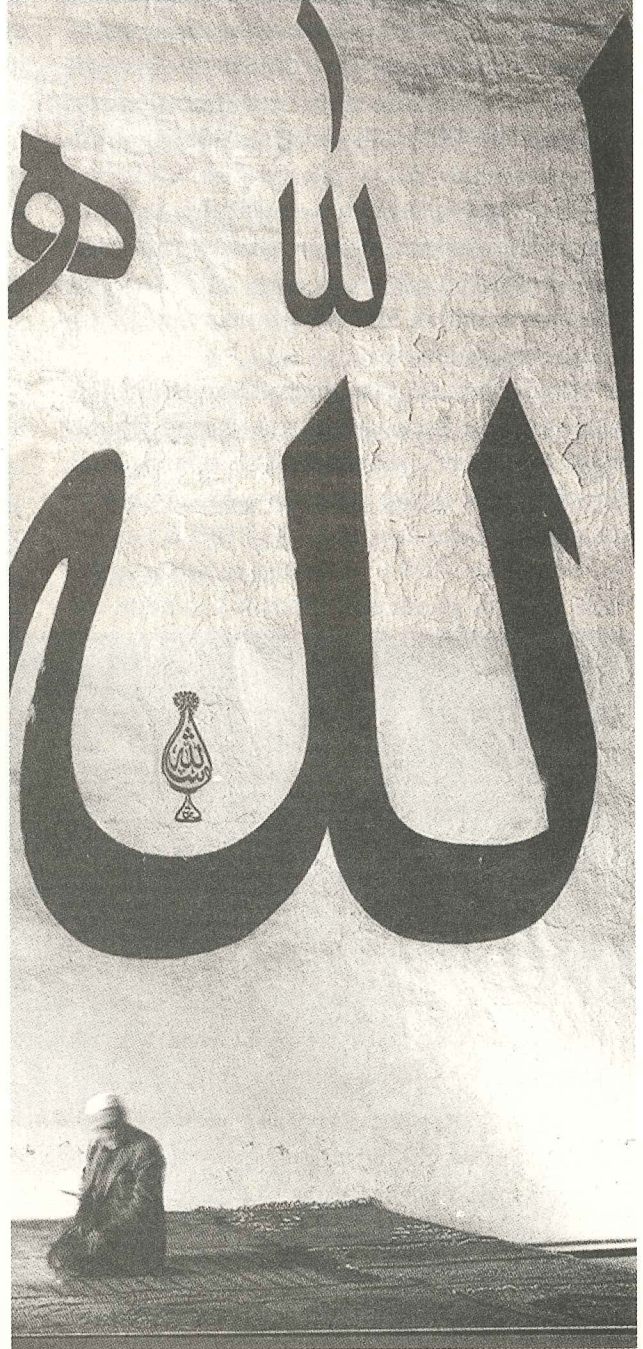
hemen şimdi...

Abdulvahap Yaman

Arınmak, temizlenmek, ruh ve beden dincinliğine ulaşmak insan oğlunun zaman zaman ihtiyaç duyduğu bir olgudur. Kendini yenilemek ve kendisi ile yüzleşmek isteyen insan bunu sakin huzurlu bir ortamda kolayca başarabilir. Allah da insandan belirli gün ve aylarda kendisine yönelinmesini, tevbe edilmesini, dua ve istekte bulunulmasını özellikle istemektedir. Bu özellikli gün ve zamanlarda yapılan ibadetlerin sevap bakımından daha fazla, dua ve isteklerin kabulü bakımından daha makbul günler olduğu kitabımız Kur'an-ı Kerim'imizde ve Hz. Peygamberimizin hadislerinde de ifade edilmiştir.

Kadir suresinde Allah "Biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır, o gecede, Rablerinin izniyle melekler ve ruh her iş için iner dururlar. O gece esenlik doludur. Ta fecrin doğuşuna kadar." Hz. Peygamber de "Recep Allah'ın ayı, Şaban benim ayım, Ramazan da ümmetimin ayıdır." "Ey Allah'ım! Recep ve Şaban'ı bize mubarek kıl, bizi Ramazana kavuştur." diyerek özellikli günlere dikkat çekmişlerdir.

Recep ayı, halk dilinde "üç aylar" olarak anılan rahmeti, bereketi ve mağfireti bol olan manevi bir ticaret mevsimine girişimizin habercisidir. Recep ayı Kur'an'da haram aylar diye anılan dört aydan bir tanesidir. Diğer üç tanesi de Zilkade, Zilhicce ve Muharrem aylarıdır. Haram aylar demek içerisinde savaş yapılması yasak olan aylar demektir. Bu aylarda insanlara kin ve öfkelerini basturmaları, düşmanlıklarını ertelemeleri, birbirleri ile olan hesaplaşmalarını

daha sonraki bir zamana bırakmaları kavgasız gürültüsüz günler geçirmeleri tavsiye ediliyor. Bu aylarda insanlar daha sakin ve huzurlu bir hayat sürmeleri, insani ilişkilerinde daha yumuşak ve hoşgörülü olmaları, ibadetlerini daha özenli ve itinalı yerine getirmeleri, dinlerini insanlara sunmada ve anlatmada daha gayretli olmaları tavsiye edilmiştir.

Üç aylar, geçmişin muhasebesini yaparak, hayatımızda otokontrol sisteminin kurulmasına vesile olan, dünyevi meşguliyetlerimizden sıyrılıp, yaratılış gayemizi düşünmemiz; yaratan ve yaratılanlarla olan münasebetlerimizi değerlendirmemiz için son derece kıymetli fırsatlardır.

Üç aylar bir yenilenme aylarıdır, yaşanan dünyeviliği kırma, bilerek ve bilmeyerek işlenen günahlarımıza tevbe etme, affedileceğine yürekten inanarak Allah'ın rahmet ve mağfiretine sığınma günleridir.

Hatalarının ve günahlarının affedileceğine inanan kimse bir daha bilerek günah işlemeye söz vererek yenilenmesini sağlamış olur. Bu yenilenme Recep, Şaban, Ramazan aylarında, olabildiğince oruç tutarak, tevbe ve istigfarla bulunarak Allah'a yaklaşmayla sağlanabilir. Hele hele ilk gününden itibaren Cennetin bü-

tün kapılarının sonuna kadar açıldığı, Cehennem kapılarının tamamen kapandığı, azgın şeytanların bağlanıp tesirsiz hale getirildiği müjdesinin Hz. Peygamber tarafından verildiği Ramazan ayında İslami kimliğe daha doymuş bir hale gelmenin gerekleri yerine getirilmelidir.

Allah, Muhammed suresinin onbeşinci ayetinde (47/15) bütün bu söylediklerimizin sonucunda "Muttakilere vaadolunan cennetin durumu şöyledir: "İçinde bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen süttan ırmaklar, içenlere lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır. Orada meyvelerin her çeşidi onlarındır. Rablerinden de bağışlama vardır. Hiç bu, ateşte ebedi kalan ve bağırsaklarını parça parça edecek kaynar su içirilen kimselerin durumu gibi olur mu?" buyurmak suretiyle bizlere, mükafat olarak içinde sonsuza dek kalacağımız cenneti veriyor.

Üç ayların içinde bulunan kandil geceleri insanların Rab'lerine daha fazla yakın oldukları, hata ve günahlarından uzaklaşmak için dua ettikleri, gerek bu dünya, gerekse ahiret hayatı için isteklerde buldukları, etrafındaki ve mahallesindeki hasta ve yoksulları daha fazla düşündüğü ve onların yardımlarına koştuğu za-

ORUÇ

Oruç, imsak vakti dediğimiz, tan yeri ağarmasından güneş batınca kadar, yeme içme, cinsi münasebet gibi şeylerden kendimizi alıkoymak sûretiyle yaptığımız bedenî bir ibâdetdir.

Oruç 6 kısma ayrılır:

1. **Farz olan Oruçlar:** Ramazan orucu,
2. **Vacip Oruçlar:** Adak orucu, bilerek bozulmuş nafile oruçların kazası.
3. **Sünnet Oruçlar:** Farz ve vacip olmayan oruçlardır. Muharrem ayının 9

ve 10, yahut 10 ve 11. günleri tutulan aşûre orucu gibi.

4. **Müstehab Oruçlar:** Hicrî ayların 13, 14 ve 15. günü tutulan oruçlar, her haftanın Pazartesi ve Perşembe günleri tutulan oruçlar ve Şevval ayında tutulan 6 günlük oruçlar müstehabdır.

5. **Mekruh Oruçlar:** Nevruz günü (21 Mart), Muharrem'in yalnız 10. günü tutulan oruçlar tenzihen mekruhtur. Yalnız Cuma veya Cumartesi tutulan oruçlar da aynıdır. Ramazan Bayramının ilk günü, Kur-

ban Bayramının dört günü oruç tutmak ise, tahrîmen mekruhtur. Haram diyenler de vardır.

6. **Nafile Oruçlar:** Yukarıda satılan vakitler dışında Allah rızası için tutulan oruçlardır.

Geçerli bir mazeret olmadıkça, başlanmış orucu bözmek günahdır. Bozulan orucun sonradan günü gününe kaza edilmesi lazımdır. Orucu kasten bozmakta ise, kaza ile birlikte fazladan bir de kefaret denen cezası vardır. Kefaret, kasten bozulan bir günlük

manlardır.

İçerisinde bulduğumuz bu aylarda bütün mü'minlerin olmak üzere başta kendisini Genç Öncü kabul eden gençlerin hem kendileri hem de çevresindeki insanlar için yapacağı pek çok şey bulunmaktadır. Bunların bazılarını şöyle sıralayabiliriz.

Kur'an-ı Kerim'i Allah'ın bütün insanlara ayrı ayrı gönderdiği birer mektup kabul edip bu mektubu okumaya başlamalıdır. Okumayı bilmeyenler öğrenmelidir. Okuyanlar da Allah kitabında neler bildiriyor diye meallerini de okumalıdır. Genç Öncü kendisini iyi planlayarak Allah'ın kendisine gönderdiği bu mektubu yılda bir defa da olsa okumalıdır. Dini bize anlatan Hz. Peygamberin hayatı ve mücadelesi en iyi şekilde öğrenilmelidir. Yaşam biçimi, davranışları, ahlakı, örnekliği, dini yaymadaki kararlılığı iyice kavranılmalıdır. Günlük ibadetler düzenli bir şekilde yapılmalıdır. Farz ibadetlerin dışında nafile ibadetler de artırılmalıdır. Hatalardan ve günahlardan dolayı pişmanlık duymaya, bol bol tevbe etmeye çalışılmalıdır. Hayırlarda yarışılmalıdır. Bu aylarda insanların kalpleri daha yumuşak, yardımlaşma duyguları daha fazla olduğu için insanların zekat

ve sadaka vermeleri konusunda onlara yardımcı, uyarıcı, teşvik edici olunmalıdır. Yaşlıların, hastaların, yoksulların yardımına koşulmalıdır. Öğrenilen islami bilgiler, önce yakın çevre olmak üzere, eş dost, arkadaş ile paylaşılmalı ve onlara aktarılmalıdır. Mahalle ve çevredeki çocuklar ile camilerde müslümanlar arasındaki uygulanan merasimler, ilahiler, salavatlar takip edilmelidir. Müslümanca yaşamının ritüelleri gençlere ve çocuklara kazandırılmalıdır.

Ey Allah'ı seviyorum diyen Genç Öncü! Kulluk vazifeni senden istendiği gibi yap. Peygamberimi seviyorum diyen Genç Öncü! Onun sünnetini yaşa, ahlakıyla ahlaklan. Kitabım Kur'an'dır dediğine göre kitabı en güzel şekilde oku öğren ve kitabın emrettiği gibi yaşa. Allah'ın nimetlerinden faydalandığına göre, şükürünü de yerine getir. Aç, yoksul, kimsesiz, hasta, fakirleri koruyup gözet.

Böylece üç aylar denilen ve övülen bu günlerdeki gösterilen İslam'ı öğrenme, yaşama ve anlatma çabalarının insanı değiştirdiğine şahit olacağız. Haydi, hemen şimdi, "Bir günü diğer bir gününe denk olan ziyandadır" öğütüne uyarak kendimizi daha da geliştirmeye ve insanlara Öncü olmaya...

Ramazan orucu yerine, ceza olarak 61 gün birbiri ardınca oruç tutmaktır.

ORUCU BOZAN ŞEYLER

1. Yemek, içmek.
 2. Sigara içmek.
 3. Cinsî münasebette bulunmak.
 4. Burna ilaç çekmek.
 5. Kulağa yağ damlatmak.
 6. Fıtıl kullanmak.
 7. Sigara dumanını isteyerek içine çekmek.
 8. Dişler arasında kalan nohut büyüklüğündeki lokmayı yemek.
 9. İsteyerek kusmak.
 10. Kan yutmak.
 11. Aşî olmak.
- İlk üç madde ve buna benzer haller

kasten yapıldığında oruç bozulur. Hem kaza, hem kefaret gerektirir. Diğer maddelerin yapılması ise sadece kazayı gerektirir.

ORUCU BOZMAYAN ŞEYLER

1. Orucu bozan haller unutulmuş ya da unutulmuşsa oruç bozulmaz.
2. Balgam yutmak.
3. Uykuda ihtilam olmak.
4. Kulağına su kaçırmak.
5. Kendiliğinden gelen kusuntuyu yutmak.
6. Kan aldırarak.
7. Tükürüğü ağızda biriktirip yutmak.

ORUCUN MEKRUHLARI

1. Su ile ıslatılmış misvak veya fırça

kullanmak.

2. Tükürülse bile, bir şeyin tadına bakmak.
3. Tükürüğünü ağızda biriktirip yutmak.

Not: Bu maddeler orucu bozmaz, ancak yapılması mekruhtur.

ORUCUN EDEPLERİ

1. Sahura kalkmak.
2. Sahuru geç yemek.
3. İftarı tatlı bir yiyecek veya su ile açmak.
4. Mide gibi bütün duygularına da oruç tutturmak. Meselâ dilini yalandan, giybetten çekerek, gözünü harardan koruyarak oruç tutturmak...
5. İftarda ve sahurda mideyi tika basa doldurmak.

Hayreyle Ramazan'ı

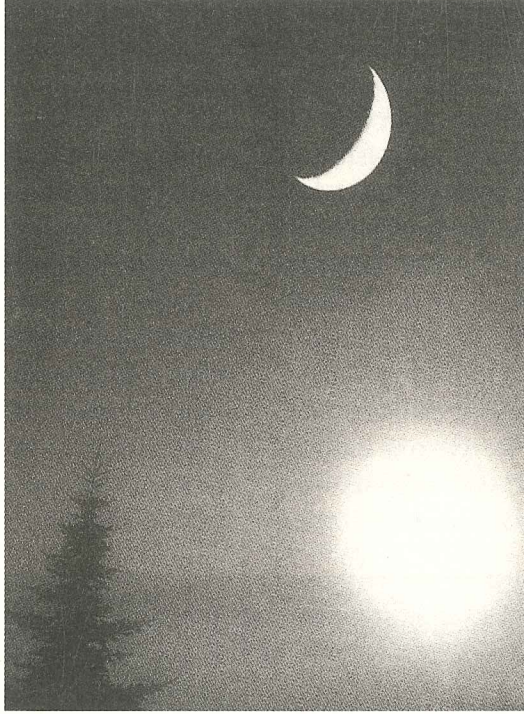
Abdullah Birtane

*ey alemlerin rabbi, ramazanı hayreyle
bu mübarek ay için, bizleri de affeyle
kirlenen kalbimizi, sen nurunla nur eyle
ey Allahım, sen bize ramazanı hayreyle...*

Ramazan-ı şerif, geldi çattı. O mübarek, o eşsiz günlere çok şükür ulaştık. 11 ayın sultanını büyük bir maneviyatla karşıladık. İslam dünyasında beklenen günlere ulaşmanın, derin heyecanı yaşıyor. Tüm ümmet eşsiz bir mutlulukla, özlediği Ramazan'ın hayırlara vesile olması için ellerini semaya açmış, dua etmekte.

Çok zor günler geçirdi bu sene İslam'a gönül verenler. Saldırıları hem bizi, bizden ziyade ateşin ortasında kalan din kardeşlerimizi, bacılarımızı ve annelerimizi yine ağlattı, gönüllerini burktu. Yine bu Ramazan'da, yalvaracağız rabbimize, zalimin zulmünden yine alemlerin rabbi olan Allah'a sığınacağız. Dualarımız, yakarışlarımız yine eziyet çeken, din için, Allah için can veren o mübarek canlar için olacak.

Tüm müslümanlar olarak, bu ayı en güzel şekilde geçirmek elbette hepimizin en büyük arzusu. Bu mübarek ay bizlere aynı zamanda affi, bağışlanmayı, duayı ve niyazı, davet etmeyi ve icabet etmeyi de getiriyor. Bir müminin din kardeşini gözetmesi, kollaması kadar dayanışmayı pekiştiren daha ne olabilir? Alemlere rahmet olarak gönderilen sevgili peygamberimiz (s.a.v) şöyle buyurmakta; "sevdiğiniz şeylerden infak ediniz". Bu ayda infak etmeli, kar-

deşlerimizi sevindirmeliyiz. Hayır dualarını almak kadar, bir fakiri doyurmak, onları sevinçli görmek kadar insana mutluluk veren daha ne olabilir ki?

Bu eşsiz ayın gerekliliklerinden oruç ise bizleri kalkan gibi korur. Tabii ki tutmasını bile. Bizleri maddi-manevi her türlü necasetten, insan nefsine zulmedici olaylardan, olgulardan, en önemlisi "şeytan" denen mahlukdan irak kılar. Çünkü şeytan her an her yerde insanı rahatsız eder. Yolundan çevirmenin, nefsine uy-

durmanın yolunu arar. Fakat insan eğer kendini bir iman zırhına bürümüşse ne şeytan zarar verebilir ne de insan kendi nefsine zulmeder. İşte bu zırhlardan biri de oruçtur.

Zor günler geçiren biz müslümanlar, kendimizi asla ezdirmemeliyiz. Hepimiz bir yürek olmalıyız ki Allah katında (takvada) daha da yükselelim.

Şüphesiz Allah çok esirgeyen, çok bağışlayandır. Nasıl olur da o rahmandan af dilemeye çekiniriz, üşeniriz. Bizler bu mübarek ayda yüce rabbimizin "Gaffar" ismi celiline, sıfatına, hikmetine mazhar olabilmek için gönüllerimizi birleştirelim. Ramazan-ı şerif en güzel şekilde ihya edip öyle uğurlayalım. Bu mübarek ayda hepimizin günahlarından arınması dileğiyle...

Markasız Hayat Mümkün Mü?*

Nasreddin Hoca'nın "ye kürküm ye" fıkrasını baştan anlatmayacağım, nasıl olsa herkes ezber biliyordur. Yine de, hatırlatmayı deneyeyim. Görünüşümüzün, daha doğrusu üst-başımızın, başkalarından gördüğümüz muameleyi belirlediğinin klasik örneği olan bu fıkrada, gündelik giysileriyle gittiği davet sofrasının kapısından döndürülen Hoca samur kürkünü giyip geri geldiğinde baş köşeye oturtulur. Hatırlamışsınızdır.

Yeni kuşaklara yakıştırılan "marka" giysi ve eşya merakının pek de öyle yeni olmadığını bir kanıtı, Hoca'nın fıkrası... Bir bakıma, kendini kabul ettirebilmek için marka kullanma eğiliminin gerekçesini ve bazen de kaçınılmazlığını ortaya koyan bu fıkranın derslerini uygulayan gençleri "marka düşkünü" diye yargılamak biraz haksız geliyor bana.

Bir genç açısından düşünmeyi deneyelim: Kendimi yeterli hissetmiyorsam, iki şekilde olabilir. Bazen kendimi yetersiz gördüğümünden, bazen de (ben kendimi yeterli görsem bile) çevremdekiler benim yeterliliğimden kuşkudaysalar... Her iki durumda da, ben kendimi olduğumdan daha "iyi" gösterebilmek, yeterli izlenimi verebilmek için en kestirme yola başvurmaya meyledebilirim. Kestirme, kolay, zahmetsiz... Üstümdeki marka beni otomatik olarak terfi ettirir; sadece başkalarının gözünde değil; kendi gözümde de...

Boşluk hissi kalır

Başkalarının bize davranış şekli küçük yaşlardan itibaren kendimizi nasıl gördüğümüzü belirler. Bu davranışın "iyi" olması yetmez; bi-

zim de o "iyi" davranışı tam ve doğru algılayabilmemiz gereklidir. Herhangi bir sebeple algılaması eksik ya da yanlış olan bir çocuksak (dikkatimiz dağınıksa, örneğin), bize gösterilen "iyi" davranışı, kendimizi yeterince iyi hissedebilecek kadar algılayamayız. Sonuç, kendimizde bir şeylerin eksik olduğu hissi olacaktır. Bir şeyler eksikse, eksikliği tamamlamanın yolu, allanıp pullanmaktan, markalanmaktan geçer. Markamızın yeterince iyi olduğuna inanmıyorsak, kendi hissettiğimiz yetersizlik davranışlarımıza da yansiyacaktır.

Bir boşluk doldurma, bir eksiklik giderme

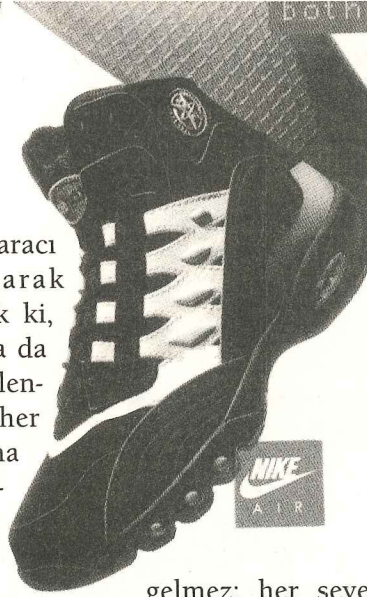

Because feeling good doesn't have a gender we made the Air Max Structure workout shoe for women. And to keep you fit for battle we made the shoe super-cushioned with Nike Air units.

aracı olarak

marka, ne yazık ki, bu etkisini hızla da kaybeder. Yenilenmesi gerekir; her zaman daha "iyi"si olacağından, bir türlü tam "yeterli"

gelmez; her şeye rağmen bir boşluk hissi kalır. Marka trafiğinin yoğunluğu, biraz da, o eksiklik duygusunun bir türlü giderilememesinin ürünü sayılmalı...

Marka düşkünlüğü varlıklı kesime özgü bir takıntı olarak düşünülüyor; oysa, markaların ucuz taklitleri bunun tersi yönde bir kanıt. Pazar yerlerinde, marka adlarının en görünür şekilde yerleştirildiği, çantalar, kazaklar markaların benlikteki eksikleri kapatma işlevini toplumun her sınıfına yayma işlevini üstleniyorlar.

Markadan vazgeçebilir miyiz? Bunu okurlara sorarken, aslında kendime de soruyorum. Marka giymez ya da takmaz isek, ne olur? Eksiklerimizi kapayacak başka neler bulabiliriz? Eksiklerimize katlanmayı, onları bir parçamız olarak görüp kabullenmeyi öğrenebilir miyiz? Ya da, dönüp dolaşp, bir "marka" ile kendimizi daha iyi hissetmeyi; kabul edilmeyi garantilemeyi mi tercih ederiz yoksa?

* 17 Haziran 2003 Salı Açık Site; İstek Vakfı dergisi, Ocak 2003 sayısından Aktaran Zafer Bezci

Giysilerini kendilerinin en önemli yanı sayanlar genellikle giysilerinden daha değerli olamazlar.

William Hazlitt

Kurusun Diye Astım

Jim ile Mary aynı hastanesinde iki hastadır. Bir gün hastanenin yüzme havuzunun etrafında dolaşırken Jim aniden suya atlayıp en dibine batır. Bunu gören Mary hemen ardından atlar ve dibine kadar yüzüp Jim'i kurtarır. Tabii Mary'nin bu kahramanca davranışını hastanede olay olur. Bunu duyan başhekim de Mary'nin artık iyileştiğini düşünüp, hastaneden derhal taburcu edilmesi emrini verir. İşlemler yapılır, belgeler çıkarılır, Başhekim aynı gün Mary'nin yanına gider:

-Mary, sana bir iyi bir de kötü haberim var. İyi haberim, yaptığın kahramanca davranıştan ötürü anladık ki akli dengen tamamen yerinde ve böylece hastanemizden taburcu oluyorsun. Kötü habere gelince, kurtardığın hasta, Jim, intihar etmiş. Az önce odasının banyosunda kendisini asmış bulmuştu.

Mary gayet sakin yanıt verir:

-O intihar falan etmedi ki, Ben onu kurusun diye astım.

Kıymetli Misafir

RAMAZAN

Rumeysa Büyükküpcü

Ayda yılda gelen yeni doğan gibidir. Yılda bir kere geliyor Ramazan ve her gelişinde yeni doğan gibi karşılıyoruz onu. Her defasında ilk kez görüyormuşcasına heyecanla sarılıyoruz ona. Ne güzel bir misafirdir. Ne kadar kıymetlidir. Böyle bir misafire her gün başka bir ikram sunulmalıdır. Her gün bir öncekinden daha iyi ağırlandırılmalıdır, bu soylu ziyaretçi. Yanımızda güzellik adına, hayr adına ne varsa sofrasına getirmeliyiz. Bizim evimizden, bizim yüreklerimizden memnun ayrılmalı Ramazan.

Ramazan'ı doyururken biz aç kalmalıyız, susuz kalmalıyız. Çünkü misafirin yüklendiği bavuullar kıymet doludur. Biz payımıza en güzeli düşün diye didiniriz; canla başla... Canımızla oruç tutmalıyız, başımızla oruç tutmalıyız.

Dua etmeli, namazı ikame etmeli, Kur'an okumalıyız orucumuzu doyurmak için. Dua; ağzımızda dönüp duran kelimeler yığını olmalı. Namaz hakiki manada rükudan ve secde-den oluşmalı. Kur'an kalplere taşınmaksızın, hayata dönüştürülmeden okunmamalıdır.

Okuyuştur ramazan;

Bin aydan daha hayırlı bir geceye, meleklerin dünyaya şeref verdiği bir geceye çağırırız biz. Kadir gecesine hazırlanırız. Kur'an'ın kalplerimize kılavuz diye bırakıldığı geceye. O geceye ve ondan sonraki gecelere temiz varmak için hazırlanırız.

Rasülün emanetine hıyanetlik etmemeye yemin ederiz. Kadir, bütün ağırlığıyla iner yüreklerimize. Melekler ve vahyin değişmez bekçisi Cebrail (a.s.) iner yüreklerimize. Hep bir ağızdan söylerler. Peygamberi titrettiği gibi titretir sesleri:

“Oku” derler.

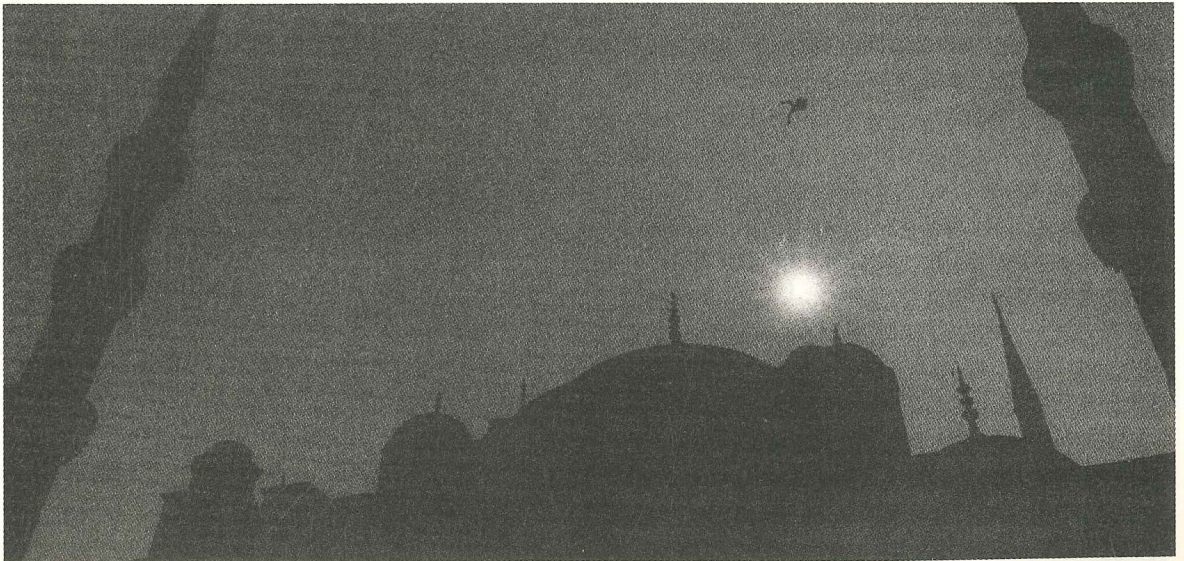
“Okuma bilmem” deriz. Mazeret değil.

“Oku” derler yine, yeniden daha titrek sesle “okuma bilmem” deriz. Mazeret değil.

“Oku” derler, yine, yeniden titreterek, “okumalıyız”.

Kayıtsız, şartsız, okumalıyız. Mazeret yok.

Okursak yeniden atar, durmaya yüz tutmuş yüreklerimiz. Ve yeni doğanla birlikte yeniden doğarız biz. Diriliştir Ramazan.

Aç Kalmak, Aç Kalabilmek

Necati Nida

Çoğu insana birtakım adi yahut ilkesiz işleri yaptıklarında neden yaptıkları sorulduğunda hep şu cevabı verirler: "Abi ekmek parası n'apalım". Evet ekmek parasıdır. Yani boğazını, midesini tok tutma, nefsinin tatmin etme telaşını tüm bu ilkesizliğe, değersizliğe neden olan. Peki nedir bu "aç kal(a)mamak" insanı bu kadar alçaltabilen, hatta inançlarından dahi uzaklaştırabilen, koparabilen, yoksun bırakabilen.

Evet doğrudur, insanoglu hayatını idame etmek için bazı şeylere ihtiyaç duyar. Ekmek gibi, hava gibi, su gibi. Peki okuma olmadan, düşünme olmadan, inanç olmadan, mücadele ol-

madan neye yarar ekmek, neye yarar su, neye yarar nefes almak? Tek başına neye yarar yaşamak, ugruna savaştığımız ilkelerimiz olmadan? Sadece yemekten, içmekten, ev-araba-çocukların koleji-kredi kartı vs. taksitlerinden mi ibarettir "hayat"? Yaşamaktan anladığımız maddi bir "tokluk" mudur sadece, tüm beklentimiz bu mudur hayattan. Ömrümüzü nefsimizin bitmek bilmeyen açlığını doyurmak için mi geçirmekteyiz? İşte tüm bunlar ilk baştaki o küçük ve masum cevabı işaret ediyor bize: "ekmek parası"...

Merak ederim acaba yeryüzünde gerçekte

asgari ihtiyacını karşılayamayan kaç insan vardır diye. Diğer taraftan bilmekteyim ki "ekmek parası" gibi masum bir amaç uğruna değerlerini, ilkelerini, ideallerini bırakan insanların bir lüks arabalarının kaç "aç"ı doyurabildiğini. Gerçekten aç olan, yoksul olan açlıktan kırılan insanlara diyebilecek birşey yok. Çünkü birşeyler demek değil, yapmak gerekiyor. Tükenmeyen açlığımızı bastırıp biraz da gerçekten "aç" ol-

m a -
m ı z

ve maddi açlığı manevi "tokluk"a tercih etmemiz gerekiyor. Bize düşen paylaşmaktır çünkü. Tam manasıyla paylaşmak. Olanı olmayana, fazlayı eksige, çoğu aza vermek. Ensarın muhacire yaptığı gibi kalpten, yürekten bölüşmek ekmeğimizi...

Biz toklar hayatımız boyunca "aç" kalmak lutfuna pek az defa nail oluruz istisnalar hariç. Çoğu zaman düşünmeyiz, aklımızın ucundan bile geçirmeyiz aç kalanları, aç kalabilenleri. Bize göre bu bir ayıptır sanki, kaçınılması gereken bir mikrop. Oysa mübarek bir eylemdir aç kalmak, en son başvuru çaredir çoğu zaman. Umudun tükeniştir ve tam manasıyla O'nun rahmaniyetine ve rahmiyyetine sığınmaktır. Hafiflemektir ve arınmaktır aynı zamanda. Bir silahtır yeri geldiğinde küffarın, zalimin zulmüne karşı. Yeri gelir F tipi köleleştirmeye, tecrite, tabutluğa karşı, yeri gelir vahşi siyonizme, küresel kapitalizme karşı bir direniştir aç kalmak. En önemlisi ise bir "erdem"dir aç kalabilmek. Pek az tutarlı, gözü pek, korkusuz insanın erdemidir bu. Nadir bir özelliktir. Ama kutsal bir eylemdir. Mübarek bir eylemdir. "Oruç"tur aç kalmak.

İşte bu erdemli eylemi gerçekleştirebilmek, bu arınmayı ve saflığı tadabilmek, yeryüzünün mazlum halklarıyla yani ilkeli, tutarlı, inançlı insanlarla aynı dereceye yükselebilmek ve onurlu bir hayat mücadelesinin ne olduğunu az da olsa anlayabil-

m e k

için önümüzde bir fırsat var: "Ramazan". Tüm müminlerin, tüm ilkeli ve inançlı insanların tek bir sofraya etrafında toplandığı, aynı ekmeği bölüştüğü ve aynı suyu içtiği bu mübarek ayı en iyi şekilde değerlendirmek ve gerçek "tokluk"a ulaşabilmek bizim elimizde. Yapmamız gereken tek şey ise "aç kalabilmek".

Sonunda bizi bir ödül bekler. Bir bayram. İmtihanı geçenlerin diplomalarını aldıkları yer. Tüm inananların tek çatı altında bulunduğu ve aynı amacı, aynı ruhla, idrak ettikleri bir eylemdir bayram. Mücadelenin sonundaki zaferdir bayram: er ya da geç kazanılacak olan.

Bu satırları okurken belki iftar saatini bekliyor olacaksınız. Gözünüz sofraya dikili olacak belki de. Peki ya gözünü hiçbir zaman sofraya dikemeyenler? Esas oruç

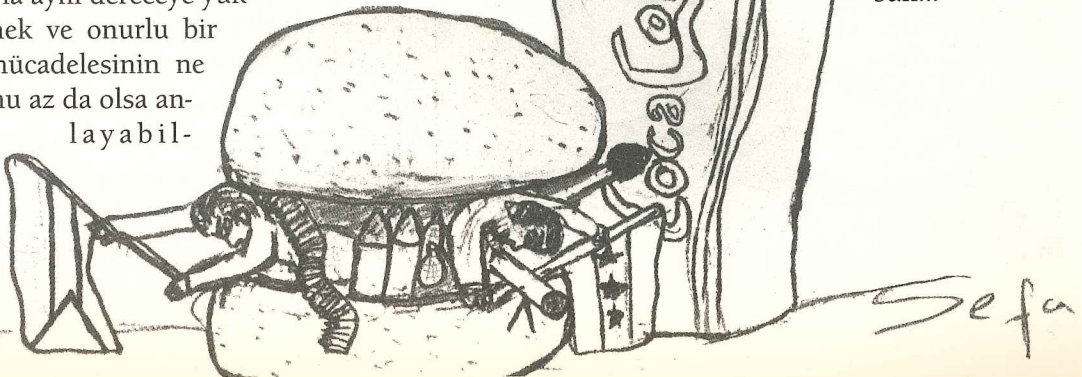
onlarla paylaşmaktır ekmeği ve onların açlığını her zaman tatmaktır ve esas bayram onların toklugudur ve bi-

zim açlığımız. Allah aç kalanların, aç kal-

lerin ve aç kal-

labilen-

mayı yegleyenlerin yar ve yardımcısı olsun...

RAMAZAN

Betül Kahraman

Babalarının ellerinden tutmuş küçük kızları son gezintilerine yolluyor anneleri, içlerinden bir canı daha kopararak. Annecigini teselli etmeye çalışıyor küçük kız. Ne çare biriciginin gözyaşlarına engel olamıyor.

Dışarıda bunaltıcı sıcak kasıp kavuruyor herkesi. Küçük kız sığa aldırıyor. Babasının eline sınıksık sarılarak yürüyor. Çünkü onun için en mutlu andır bu an. Yürüyen her-

kesle birlikte ama herkesten özel. Çünkü babası tutunduğu degnedir küçük kızın.

Çölün bunaltıcı sıcağı küçüğü de bunaltıyor babasını da. Boncuk boncuk ter damlıyor alınlarından. Küçüğün sıcağın babasının sıkıntıdan olsa gerek. Şu esen rüzgar serinletmiyor besbelli.

Bir rüzgar esecek birazdan, küçük kızın babasına yönelttiği güven dolu bakışları alıp götürecektir. O yana bu yana savrulmuş kumlar, yarısı gömülen küçük bedeninin üzerini tamamen kapatacak. Cahiliyenin küçük bedenlere haksız uygulaması, bir canı daha alacak içine.

Öyle bir devir yaşıyordu ki yeryüzü, cehalet almış başını gidiyordu.

Annelerin gözyaşları dinmeliydi artık. Bu haksız düzen son bulmalıydı.

Bir rehber gerekiyordu... Ölümlü insana ölümsüz rehber! Farzet ki pusula, yönünü belirleyen. Pusulasız insan yolunu nasıl bulur?

Ve bir öncü özlenen geleceğe, yaşantısıyla, tavırlarıyla, güzel ahlakıyla alemlerin öncüsü...

Biri vahiydir Allah tarafından insanoglunun cahil inançlarını alıp götüreren; Kur'an-ı Kerim

Digeri Allah'ın elçisi vahyi yaşayan en sevgili peygamberimiz Muhammed (s.a.v)

İşte Rabbin ilk emri vahyolundu, Hira dağından, en sevgiliye, bu ayda.

"Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı bir alakadan (embriyodan) yarattı. Oku! Rabbin sonsuz kerem sahibidir. O Rab ki kalemle yazmayı öğretti. İnsana bilmediği şeyleri öğretti. Hayır! Doğrusu insan azgınlık eder." (Alak suresi 1-6)

Rahmet kapıları açıldı bu ay en mübarek kitabın sözleriyle. İçimizdeki sapkınlığı, yanlış inanışları def etmek amacıyla ayet ayet indirilmeye başlandı Kur'an-ı Kerim. Bunu en güzel O anlatır kendi ayetiyle;

“O Ramazan ayı ki, insanları irşad için, hak ile batılı ayıracak olan, hidayet rehberi ve deliller halinde bulunan Kur'ân onda indirildi. Onun için sizden her kim bu aya şahit olursa onda oruç tutsun. Kim de hasta, yahut yolculukta ise tutamadığı günler sayısınca diğer günlerde kaza etsin. Allah size kolaylık diler zorluk dilemez. Sayıyı tamamlamanızı, size doğru yolu gösterdiğinden dolayı Allah'ı tekbir etmenizi ister. Umulur ki şükredersiniz.” (Bakara suresi 185)

Bu mübarek Ramazan ayında oruç farz kılındı insana.

Ramazan ayının diğer isminin de “sabır ayı” olduğu söylenir. Bu konuda Rasulullah (s.a.v) “Oruç sabrın yarısıdır,” buyurmuşlardır.

Eğer vaktinizi ayırıp, bu ayda televizyon programlarını karıştırma imkanı bulduysanız, bilirsiniz; Ramazan'la ilgili mutlaka yayınlar vardır. Hatta yemek programlarının biri biter

diğeri başlar. Oruç asıl amacından saptırılır. Bir diyet, yemeğe, içmeye olan özlem olarak tanımlandırılır. İzleyicilere iştah açıcı bir sürü tarif verilir.

Oysa ki, Ramazan fakirleri, muhtaçları, gözetmemiz gereken aydır. Ve bu hassasiyeti bütün ömre yayabilmektir. Önemli olan Kur'an ayında, Kur'an ahlakını yaşayabilmektir. Kur'an ahlakıyla tutulan oruç; elimizdekilerin değerini bildirendir. Şükranlarımızı arttırdığımız ibadetlerimizdir. En önemlisi, yoksulların, kimsesizlerin halinden anlama bilinci kazandırır. Geçici dünya telaşından kurtarıp sabır denilen yüksek ahlak mertebesine ulaştırır.

Bu ayda bin aydan daha hayırlı olan bir gece vardır ki “Kadir gecesi” Ramazan gecelerinde aramız gerekir. Bütün duaların kabul olduğu rabbimize biraz daha yakınlaşmamıza ve sile olan gecedir.

Bu ayda rabbimizin bizden isteği; günlerimizi ve gecelerimizi Ona yönelterek ibadetlerimizi, şükürlerimizi ve yardımlarımızı fazlaştırmamızdır.

Oruçlarımızın süsüdür, namaz ve dua. Bu ay onbir aydan farklıdır. Öfkeyi unutmaya çalışıp sabrı işleriz hep beraber. Yardım elimiz hep muhtaçların yanındadır. İçimizde aynı heyecan dolaşır bu ayda. İftar için tatlı telaşımız; yemek dua ve şükür. Sonra namaz, namaz; akşam yatsı teravih ve yine dua. Hep dua ederiz. Hep birilerinin duasındayızdır. Hep birileri bizim dualarımızdadır. Hep birbirimizi hatırlarız. Hiç aklımızdan çıkartmayız zaten. Dualarımızla gönüllerimize bahar gelir. Hepimiz dualarda buluşuruz. Duaların en çok kabul olduğu ayda. Rabbimizin kabul buyurduğunu umarak.

Acıtmıyor esen rüzgar, yapraklar dökülüyor, gökyüzü ağlıyor damla damla. Gözyaşı ve ümit kardeş oluyor, damlıyor dua edenin gözlerinden elleri semada...

En sadık yoldaşımız dualarımızla, bu ayı “nerede o eski Ramazanlar” dedirtecek bol ibadet ve dua ile geçirmemizi dilerim.

Öncüler Öncüsü

Seyyid Kutub

Mustafa Gedik

Bugün yaşadığımız zor şartlar içinde bizden önce gelmiş öncüleri, onların mücadele ve örnekliklerini daha sağlam adımlarla ilerleyebilmemiz için öğrenmemiz gerekiyor. Bizlerden daha birkaç nesil önce yaşamış bu insanları, Öncüler Öncüleri'ni tanımak, hatırlamak gittikçe tarihimizin, değerlerimizin unutturulmaya çalışıldığı bir ortamda daha da önem kazanıyor. Seyyid Kutub, Mısır'dan başlayarak bütün İslam dünyasını düşünceleri ve örnekliğiyle etkilemiş öncülerden biri.

1906 yılında Mısır'da ziraatla geçimini sağlayan bir anne ve babanın çocuğu olarak dünyaya gelen Kutub, çocuk yaşlardan itibaren ailesinden yoksullara topladıkları mahsulün bir kısmını infak etmeyi öğrendi. Babasını kaybedince genç yaşta ikisi kız üç kardeşi ve annesine bakmak sorumluluğuyla karşı karşıya kaldı. Sıkıntılı günlerin ardından Kahire'ye göç eden Kutub ve ailesi bu kez de annelerinin vefatıyla sarsılır. Araştırmacılar onun bu günlerini çok zor geçirdiğini kitaplarında dikkat çekerek yalnızlığını vurgularlar. O inandığı dava uğruna bir çok sıkıntıya katlanmış biri olarak yaşadığı bu ölüm, göç ve yalnızlık gibi duyguları tecrübe ederek adeta hayatın bizzat kendisi tarafından eğitiliyordu.

Çocukluk yaşlarında Kur'an-ı Kerim'i ezberleyen Kutub, ömrünü adadığı ahlak ve hayat kitabıyla küçük yaşlardan itibaren haşır neşir oluyordu. İslami eğitime çocuk yaşlardan itibaren başlayan Kutub'un hayatından da şahit oluyoruz ki Kur'an eğitiminin çocuk yaşlardan itibaren yapılması çok önemli.

Seyyid Kutub hayatı ve eserleriyle İslam dünyasına yeni bir yön vermiş, müslümanların bilinçlenmesini sağlayarak mücadele güçlerini arttırmıştır. Onun bu etkisi-

nin arkasında kitapların, okuma ve yazma faaliyetinin katkısını görmemek büyük eksiklik olur. Bugün de yaşadığı ortamın çirkinliklerinden şikayet eden herkesin benzer bir okuma yazma faaliyetiyle birlikte fikirlerinin somut olarak yansıtıcıları olmaları kaçınılmazdır.

1951 yılı Mısır'da, Kral Faruk ve dikta yönetimi halkı Müslüman Mısır'ı yeni oyunlarla saptırmak üzereydi. Allah'a inanan insanlar, Müslüman Kardeşler, Kral Faruk'a karşı kendilerini savunuyorlardı. Müslüman kardeşler Mısır'da Allah'ın vahyini teblig eden bir topluluktur, Allah'ın dini için gözleri dolu dolu and içip birlikte olmaya söz veren insanların oluş-

turduğu bir topluluk. Allah kelimesini yüceltmek gaye olmuştur Müslüman Kardeşler için.

Müslüman Kardeşlerin bu mücadelesi Mısır yönetimini rahatsız ediyordu. Müslüman Kardeşler resmen lanetlendiler ve birer birer tutuklanmaya başlandılar.

Altı Müslüman, Müslüman oldukları ve Allah'ın dinini anlattıkları için idama mahkum edildi. Bir hukukçu ve değerli bir yazar olan Abdülkadir Udeh idam sehпасına giderken Kur'an'dan ayetler okuyordu; "Allah yolunda öldürülenleri ölü saymayın, bilakis onlar Rableri katında diridirler. Allah'ın bol nimetinden onlara verdiği şeylerle sevinç içinde rızıklanırlar. Arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere, kendilerine korku olmadığını ve kendilerine masum olmayacaklarını müjdelemek isterler. Onlar Allah'ta olan bir nimeti, bolluğu ve Allah'ın mü'minlerin ecrini zayi etmeyeceğini müjdelemek isterler."

Nasır'ın emriyle tutuklanıp hapsedilenlerin arasında Seyyid Kutub da vardı. O da diğerleri gibi topluluğa aktif olarak katılmıştı. Seyyid Kutub, Nasır'ın ilk tutuklamadan sonra tahliye edilenler arasındaydı. Tahliyeden sonra daha iyi görmüştü Mısır'da olanları. Neydi meselenin iç yüzü, neydi olanlar?

Mahkum edilenlerden biri olarak O şöyle diyordu yaşananlar için; **"Mesele siyonist, emperyalist ve haçlı güçlerin bölgedeki insan unsurunun temel kuvvetini yok etmeye yönelik planlarıyla ilgilidir. Bunu milyonlarca insan, eline en güçlü silahları versen yine karşı koyamayacak kırıntı ve yıkıntılara çevirmek suretiyle gerçekleştireceklerdir. Silahlarsa insanları harekete geçirmez. Toplumlar inanç ve ahlaki yönünden yıkılınca milyonlarca insan dalga üstünde duramayan çerçöpten farksız hale gelir. Müslüman Kardeşler'in yok edilmesi ve çalışmalarının yasaklanmasıyla bu çöküş arasındaki ilgiyi insan kolayca kurabiliyor."**

1965'te Kahire'de Seyyid Kutub'un **"Yoldaki İşaretler"** adlı kitabı yayınlanır ve aynı yıl Seyyid Kutub tekrar tutuklanır. Yalnız o tutuklanmaz tabi. Beraberinde kırk bin kişi daha atılır zindana. İnsanlık dışı eziyetler başlar. Çoğu insan mahkemeye çıkarılmadan işken-

celere dayanamayarak can verir. Kadınlara tecavüz edilir, günlerce aç kalmış köpekler hücrede Müslümanların üzerlerine salınır.

1966... Mısır Harbi ve Tara hapishaneleri. Zulüm devam eder ama medeniyet duymaz bu çılgınlıkları. Mısır'da bir Mekke vardır artık. Ebu Cehil eziyeti vardır. İnananlara karşı Ümeye nefreti vardır. Buna karşılık bir Bilal direnişi vardır Mısır'da.

Mısır'da mahkeme de vardı tabii, adaleti(!) sağlamak için. Düzmece mahkemeler. Tabi dünyanın gözü önünde yargısız infaz olmazdı. Mahkemeler ise sanığı konuşturmuyordu bile. Sadece suçlarını(!) söylüyordu ve idama mahkum ediyordu.

Müslüman Kardeşler'in çalışmalarına yardımcı olup, insanların kurtuluşu ve Allah kelimesinin yüceltilmesi uğrunda tüm varlığıyla çalışan Seyyid Kutub da türlü işkencelere maruz kalmıştı. Seyyid Kutub'un akciğerlerinde kanama başlamış ve bu yüzden mahkemesi iki ay ertelenmişti.

Mahkeme günü geldiğinde mahkeme reisi

Seyyid Kutub'a söz hakkı bile vermeden iftiralar, suçlamalar, sövğu dolu sözler söyler. Seyyid Kutub'un arkadaşlarına cahiliye ortamında imanlı bir grup olduklarını söylediğini iddia eden reis ve Müslüman Kardeşler'in hareketini Seyyid Kutub'un yönlendirdiğini söyler.

22 Ağustos 1966 karar günü. Gereği çoktan düşünülmüştür. Üç şerefli insan idama mahkum edilmiştir. Karardan sonra Nasır, Seyyid Kutub'a kendisinden özür dilemesi ve pişmanlık duyduğunu belirtmesi durumunda af edileceğini söyler. Buna Seyyid Kutub'un cevabı şuydu; **"ben Allah yolunda yaptığım iş için asla özür dilemem."** Yine Seyyid Kutub şöyle diyordu; **"namazda Allah'ın birliğine şahadet eden parmağım bir tağutun hükmünü onaylayan tek bir harf bile yazmayacaktır."** İdamdan bir gün önce kız kardeşi Hamide'den Seyyid Kutub ile görüşüp bu konuda kendisini ikna etmesini istediler. O bunu da reddetti ve şöyle cevap verdi; **"eğer Allah kanunu ile mahkum edilmişsem ben Hakk'ın hükmüne razıyım, yok eğer batıl kanunlara mah-**

kum edilmişsem ondan çok daha üstün bir düşünceye sahip olduğum için batıldan ve münafıklardan merhamet dilenmem." İdam kararına halktan ve birçok devletten itiraz gelmişti ama boşuna. 22 Ağustos 1966 sabaha karşı Seyyid Kutub idam edildi.

İsrail hesabına çalışan casusların serbest bırakıldığı Mısır'da Müslüman Kardeşler darğaçlarına yollanıyordu. Kafirler kalplere hükmetmekten aciz kalıyor, mü'min bir kalbe maglup oluyorlardı. Öfkeleri ise Seyyid Kutub'un yazdığı şu satırlarda gizliydi; **"bu din yalnızca Allah'ın ilahlığını ve alemlerin Rabb'i olduğunu ilan ederek insana yeryüzünde kullara kulluk etmekten ve aynı şekilde heveslerine uymaktan kurtuluşun bir ilanıdır. Yazarlar bir şartla çok şey yapabilirler. O da düşüncelerinin yaşaması uğruna kendilerinin ölmeleridir. Böylece düşüncelerini etleri ve kanlarıyla beslemiş olurlar. Bunun için de her şeyi Hakk olarak inandıkları zaman yazmalı ve kanlarını Hakk'a feda edebilmelidirler."**

Kim tadabilir mutluluğu güneşli bir sabaha uyanmadan
Bir yaprağa, bir çiçeğe dokunmadan kim sevebilir başkasını
Huzur doludur toprak çiselerken yağmurları
Fısıldaşan tomurcuklar haber verir ilk baharı

Toprak yağmurları içerken bir yudumda
Gebedir bin bir renkten oluşan ilk yazlarına
Kendini bırakmışken nisan rüzgarlarına
Hayran bakakalmıştır aniden çıkan bir gökkuşağına

İçinden geçerken bir bahçenin bir dolu sardunyayla
Kızıl bir güneş gülümser yorgun ufkuna
Ay denize karışmıştır yakamozlarıyla
Artık bırakmalısın kendini doğaya...

Segah BEĞİÇARSLAN

HIZ TUTKUSU

Abdullah Kara

Gelişmiş, “**çağdaş medeniyetler seviyesine!**” ulaşmış her toplumun en büyük zaaflarından acelecilik. Hızlı yaşama ayak uydurmaya çalışan bireyler doğar ve kaybolur toplum denen koca nehirde. Bir yandan kişiler içlerine kaçarken, bir yandan da toplumun bir parçası olmaya çalışırken koca bir makinenin temposuna ayak uydururlar ve ortaya uyumsuz parçalardan oluşan bozuk bir düzen çıkar ki her parça sömürebildiği oranda düzenin enerjisini emmeye çalışır.

Hızlı insanın amacı başarıdır, hayatını başarı uğruna adar ve bu uğurda kısa ömrünü harcar. Ölümü asla düşünmez o tempo içinde. Bir zaman olup harcadığı vücudunun toprağa dönüşeceğini, ihmal ettiği ruhunun ise ahirette hesaba çekileceğini düşünmez

günümüz insanı. Hızlı hareket etmek zordur.
o .

Hiçbir şeyi düşünemez, sadece yapar. Toplum gibi yapar, ona gösterilen gibi yapar. Sonuçta ortaya kitle psikolojisi dediğimiz şey çıkar. İnsan düşüncelerini bile dış kaynaklardan ödünç alır. Gazetenin köşe yazarlarını okuduğunda günlük olaylardaki taraf olacağı yeri seçmiştir. Haberleri izlediğinde kime karşı kin besleyeceğini, kime karşı sevgi besleyeceğini öğrenmiştir. Batı'nın düşünce kalıplarını benimsemiştir o. Çünkü oturup olayları kendi bakış açısına gö-

re incelemeye vakti yoktur. Bu yüzden ona dayatılan düşünce kalıplarını tereddütsüz kabul eder. Gelenekleri de bir bir ezilir bu yaşam tarzını benimsedikçe. Yemek kültürü yok olur, yerini fast-food alır. Ona gösterilen gibi yaşamak için reklamlardaki mükemmeliyeti kovalar. “Kanaatkârlığı” ise terk eder. Yolculuk kültürü bile değişmiştir artık.

Dünyaya ve doğaya karşı duyarsızlaştığı için gezip görmek değil, iş için yolculuk yapar. Ve ancak emekli olduğunda yani yaşlandığında dünyaya bağlılığının bir göstergesi olarak dünyanın tadını çıkarmaya çalışır. Bütün bunları hızlı ve topluma uyumlu bir yaşam için yapar. Aslında bu hızın hayatına anlamdan çok monotonluk getirdiğini düşünemez, fark edemez.

Böyle bir tuzığa düşmek bize yakışmaz. Çünkü biz vahyin izinden iler-

leyecek kadar dirayetli ve cesur olmalıyız. Kendimizi elden çıkma, bu bozuk, eski püskü ve çarpık makinenin dişlileri arasına at-

mak yerine doğanın uyumu içinde eritmeliyiz. Bizim bu dünyada gözümüz yok. Arzumuz öteki dünyanın nimetleri. Aşkımız paraya, maddiyata ve başarıya değil; Hakk'a. Bu nedenle hızlı yaşamaya ihtiyacımız yok. Peki ya vahiyden uzaklaşmış debelenen insanlar top-

luluğunu nasıl uyarabiliriz? Nasıl onlara şahsiyetli bir insan olmayı, Hz. İbrahim gibi tek başına da ayakları üstünde durabilmeyi öğretebiliriz? Nasıl ölümü hatırlamalarını sağlayabiliriz? Tek dileğimiz Allah'ın yardımı.

Moda ve Tesettür Üzerine*

S. Arzu Tabanoğlu

İnsanoglunun yaratıldığından bu yana süregelmiş olan tesettür; ilk olarak Hz Adem ve Hz. Havva'nın cennetten kovulup üzerlerinin çıplak kalması sonucu ortaya çıkmıştır. Hz. Adem ve Hz. Havva fitri bir refleksle üzerlerini yaprakla örtmüş ve yüce Allah'a günahlarını bağışlaması için sığınmışlardır. Buradan da anlaşılacağı üzere tesettür insanın fitratında vardır.

Yüce Allah fitrata uygun olarak bir ahlak yaratmış fakat bu ahlak günümüzde büyük bir çöküş içerisine girmiştir. Modernizm, bütün ahlak değerlerini hiçe sayarak "**etik var ahlak yok**" anlayışını destekleyerek, insanın insanlık vasıflarını çürütmüştür. Kadına ve erkeğe ruhen ve beden en örtünmesini, ziynetlerini açığa vurmamasını söyleyen Yüce Allah'ın emirlerini hiçe sayan modernizm, bizleri yeni bir dinle (ki bu 'din', modadır) uyuşturmuş ve bir tüketim çılgınlığına sürüklemiştir.

Günümüzde özellikle kadınları bir nesne haline getiren moda, önerilen ve gösterilen kıyafetleri giymeyen, kozmetik ürünlerini kullanmayan, estetik yaptırmayan insanları vasıfsız ve amaçsız olarak nitelendirmiştir.

Moda, hayata bir şekilde tutunmak isteyen, anlam ve amaç kaygısını daha çok taşıyan biz gençlerde daha çeldirici olmaktadır, esasında iddia ettiğinin tam tersine kendisine uyulduğu takdirde bireyi amaçsız ve vasıfsız bir hale getirmiştir.

tir.

Son zamanlarda ortaya çıkan biz tesettürlü hanımları etkisi altına almaya çalışan bir başka önemli hadise ise tesettür defileleridir. Dinimiz modaya uymuyorsa modayı dinimize uyduralım anlayışı -ki bu bir anlayamamışlıktır- bizleri, kandırarak modanın maşası haline getirmiştir.

Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah bizlere okumamızı ve düşünüp uyanık kalmamızı öğütlemiştir. Bugün modaya uyacağım diye sürekli tüketen ve giderek yozlaşan toplumumuzun tek çıkış yolu yüce Allah'ın bize vermiş olduğu öğütlere sınıksız sarılmaktır. Akıntıyla sürüklenmemek ve vasıflı bireyler olmaktır.

* Bu yazı Genç Öncüler Bursa Toplantısında yapılan konuşmalardan yayına hazırlanmıştır.

Ye Kürküm Ye*

Geçici yeniliklerin yaşantımızda baskın olduğu bu dönemde kıyafette moda anlayışı, “ye kürküm ye” cilik rüzgarı estirmektedir. Şekilcilik ve beraberinde gelen dış görünüşle kimlik kazanmaya doğru yol almaktayız.

Elbette ki moda ve kıyafet anlayışı bir toplumun estetik zevkleri ve kültürünü, ahlaki değerlerini yansıtır. Fakat acı gerçeğimiz; kültür ve değer çizgisini gözardı etmiş ve dayatmacılığa boyun eğmiş durumda olmamız. Bu dayatmacılık farkında olmadığımız, bize masumane yollarla sunulan çok ince bir noktadır. Cazip hallere getirilmiş ürünleri alırken düşünelim kendimizi, hoşumuza gidiyorlar belki de çok estetikler. İşte asıl problem: bu bizim estetik zevklerimiz mi, bizim kimliğimiz mi, bizim ahlak çizgimiz mi? Dolayısıyla günümüzde kıyafet anlayışının gidişatı böyle iken modanın tesettüre uyarlanması da aynı problemlerin yeni bir boyutudur. Ve bu yeni boyut akıllarda sorular bırakıyor: Gerçekten dinimizin bize buyurduğu kurallar çerçevesinde mi giyiniyoruz? Örtünme anlayışımız mı değişiyor? Bizi biz yapan Müslüman kimliğimizle birtakım sorumluluklar taşıyoruz. Cevabımızı iyi düşünelim...

Hicret TURHAN

* Bu yazı Genç Öncüler Bursa Toplantısında yapılan konuşmalardan yayına hazırlanmıştır.

“Türkçe, Dil”

Eslam Ay

Geçen gece okuduğum bir kitapta kültür soykırımlarına dikkat ettim ve Avrupa tarihinde şöyle bir gezintiye çıktım, karşıma çıkan tablo oldukça etkileyiciydi.

Avrupa’da Keltleri yenemeyen Romalılar, sonunda onların dillerini Latinleştirmişler ve onları ortadan kaldırmışlar. Tabii bu soykırım sonucu bugün örnek alabileceğimiz kişiler de çıkmış. Roma’dan kaçabilen tek Keltler olan İrlandalılar kendi dillerini konuşmuşlar, yazmışlar, kültürlerini geliştirmişlerdir. Ama onları da İngilizler sömürmüşler. İlk işleri tüm şairleri toplamak ve onları katletmek olmuş ve daha sonra bütün okullarda eğitim dilini İngilizce’ye çevirmişlerdir. Ama onurunu koruyanlar milli bir bilinçlenme hareketi başlatıp başarılı olmuşlardır. Sonunda bağımsız İrlanda Cumhuriyeti kurulmuş ve resmi dil yine eskisi gibi olmuştur.

Anlayacağınız sorun sadece dil değil, bir yandan da kültür de elden gidiyor. Zaten dilini kaybeden bir toplum herşeyini kaybetmiş demek değil midir? Bizim, içinde bulunduğumuz durum da bu zaten. Şimdiye kadar dünyanın hiçbir yerinde “hazırlık sınıfı” diye bir şey görülmemiştir. Anlayacağınız soykırıma gençlerden başlıyorlar.

Gençlere bazı şeyler öyle aşılanmış ki, yalnız ve yalnız bir sokak İngilizcesi öğrenme özentiliği, taklitçiliği

M. Musab Sarın
Kartal Anadolu İHL
Genç Öncüler Karikatür Yarışması
Mansiyon Ödülü

"Keşke televizyonların üzerinde yayınlardaki zeka düzeyini artıran bir tuş olsaydı.

Gerçi "parlaklık" adında bir tuş var ama pek bir işe yaramıyor..."

- Gallagher

Bir Devrin İzleri...

BOSNA

Ömer Özdemir

Yeşilin suyla, suyun hayatla birleştiği, fakat insanların birleşemediği ülke Bosna. Benim için savaş yıllarından sonra hiç aklıma gelmeyen bir ülkeydi Bosna Hersek. Fakat TV ve gazetelerde gördüğüm, Bosna sokağındaki o can pazarı görüntüsü, Mostar köprüsünün yıkılışı gözümün önünden gitmeyen sahnelerdi. Üç sene süren bu acımasız savaşta 10 binlerce insan hayatını kaybetmişti. Sonuç olarak savaşın galibi olamamış. Tarihe yazılan bu acı hatıra, kanayan yara Bosna, zulme boyun eğmeyen bir lider ve destanlar yazan halk unutulmayacak.

Bosna'ya gitmeden Avrupa'nın bu orta yerinde tarihin çeşitli dönemlerinde sık sık tekrarlanan savaşların sebebini anlayamıyorsunuz. Ama gidip gördüğünüzde savaşın sebebini hiç kimseye sormanıza bile gerek kalmıyor. Bosna, etrafında mağrur bir edayla, ayakta duran, eteklerinde insanlara babacan bir tavırla

kucak açan yemyeşil ve başı karlı dağlarla, şehri çepeçevre kuşatan, bazen gürleyip coşan bazen ise ağır ağır nazlı nazlı akan nehirlerle ve şerefiyle savaşmış Allah yoluna başlarını koymuş insanların yattığı bembeyaz mezar taşlarıyla dolu.

Bu duygularla Bosna sokaklarında dolaşırız. Şehir meydanının tam ortasında bir çeşme dikkatimizi çekiyor. Evet bu çeşme bizim çeşmemiz diyoruz. Kubbesiyle, altındaki oyma desenleriyle bizim Sultanahmet'teki çeşmeye benziyor. Rehberimiz Necat çeşmenin Osmanlı çeşmesi olduğunu söylüyor. Kazancılar çarşısına giriyoruz. Sağ ve solumuzda uzanan ahşap dükkanlardan bakır sesleri ve alın terinin kokusu geliyor. O dar sokakta Boşnak kahve ceze ve fincan takımı almak için dükkana giriyoruz. 'Selamünaleyküm' diyoruz dükkan sahibi orta yaşlı bir amca 'Aleykümselam' diyerek ce-

vap veriyor. Bizim Türk olduğumuzu anlayınca gözlerinin içi gülüyor. Herhangi bir kafede boşnak kahvesi istediğinizde, size biraz daha, oturduğunuz yerde kendinizi rahat hissetmenizi ve gevşemenizi sağlayan özel işlemeli bir bakır tepsinin üstünde bir adet fincan ve dar ağızlı kibar bir cezve geliyor. İşte o bakır kahve takımını almak için cebimizde, daha saymayı öğrenemediğimiz "konvertible mark"ları doğru saydığımızı sanarak adama uzatıp çıkarken adam bizi durdurarak fazla para verdiğimizi söylüyor ve bize paranın üstünü veriyor, Allah razı olsun deyip şaşırıldığımızı ifade ediyoruz, o da bize Türkçe olarak "haram yok, haram yok" diyor ve "Allah'a emanet" diyerek bizi uğurluyor. Osmanlı'nın izlerinin silinmediğine bu olayla bir

kez daha tanık oluyoruz, fakat her yerde malesef durum böyle değil.

Ben Bosna'ya gitmeden önce hayalimde dünyanın çeşitli bölgelerinde savaşan Filistin, Irak, Çeçenistan'da olduğu gibi direnen taviz vermeyen giyimiyle kuşamıyla her halinden bir bakışta müslüman olduğu anlaşılan, dini hassasiyetlerine dikkat eden bir halk ve kıyama durmuş bir ülke vardı. Ama oralara gidip sokaktaki insanlara baktığımda durumun sandığım gibi olmadığına kanaat getirdim. Sokaklar Müslüman kimlikli birçok türbansız, açık kıyafetli yani Türkiye'nin sosyeta tarzında kadın ve erkeklerle doluydu. Cuma namazına gittiğimizde de genç yaşlı bütün cemaatte ne bıyık ne sakal gördüm. Camide bir tek imamın sakalı ve bıyığı vardı. Sakal bırakanlar ise Avrupalı tarzında inceden favori şeklinde bir imajla kendilerini süslemişlerdi. Bosnalı rehberimize sorduğumda akşam 8'den sonra gece hayatının başladığını kendisinin gittiğini fakat içki içmediğini sadece dans ettiğini söyleyerek içenleri de uyardığını ekliyor. Aslında rehberimiz Necat, farkında olmadan Bosna halkının çoğunluğunun İslamı yaşama tarzını bize özetledi. Kalplerinden gelen ses dışarıya yansımıyor. Dışarıdan baktığımızda müslüman demeye bin şahit gereken bir bayanın, arkadaşlarıyla ayrılırken "Allah'a emanet" demesi bir hayli ilginç geliyor bizlere. Böyle bir kültür yozlaşması, dinin eksik yaşanması ve unutulması var. Ama bunun için onları tam anlamıyla suçlamak biraz haksızlık olur gibi geliyor. Çünkü Bosna ve Boşnaklar Osmanlı'nın egemenliğinden sonra Avrupa'nın soğuk kollarında buluyorlar kendilerini. Dört tarafı fanatik Hıristiyanlarla çevrili bir ülke halkı. Sırp ve Hırvatların arasında kalmış ve Sırp, Hırvat, Boşnak olmak üzere 3 cumhurbaşkanı olan, yıllarca savaşla uğraşan bir ülke olması sebebiyle kimliklerinin ve maneviyatlarının korunması bir hayli zor gibi gözüküyor.

Bir dev, geçerken ayak izleri bırakır!

Bir dev, geçerken ayak izleri bırakır! Osmanlı'nın Bosna'dan geçtiği de belli oluyor. Osmanlı'nın büyük yeşil tepelerin üstüne yaptığı kale-

ler bütün ihtişamıyla ayakta durmakta ve Bosna'ya hâlâ sahip çıkarcasına burçlardan Boşnakları izlemekte. Bosnalı müslüman halk da, bu izlerin farkında besbelli. Türkleri ve Osmanlı'yı çok seviyorlar. Bizlere o şanlı tarihin bıraktığı nesil olarak bakıyorlar ve savaşı Türklerin yardımıyla kazandıklarını savunuyorlar. Osmanlı kalesinin burçlarındayken üniversitede okuyan rehberimiz Necat, içtenlikle "dünyaya yeni bir Osmanlı lazım" diyor. Daha adil bir

düzen istiyerek.

Osmanlı hem Balkanları hem Bosna'yı yetim bırakarak gitmiş. Fakat Bosna, Osmanlı'yı ve ondan kalan kültürel mirası hiç unutmamış. Yigitlik ve gururu da! 21. asrın eşiginde Bosna "Bir Osmanlı" lider çıkardı. Ve o lider Osmanlı'yı utandırmadı. O lider İslamı şiar edinip kahramanca, Bosna için gözünü yummadan mücadele veren, mazlum Bosna halkı uğrunda hapislerde günlerini geçiren Aliya İzzetbegović'ti. Bosna halkının çok sevdiği bir liderdi, o. Şu an Saraybosna (Sarajevo)'da şehitlerin arasında mütevazi bir mezar taşı altında yatıyor.

Yağmurlu bir gün gittik kabrine. Dört asker etrafında hareketsiz 24 saat bekliyorlar "Bilge Krallarını" hüznü bir şekilde Kur'an okuduk kabrin başında ve veda ettik "Bilge Kral, Kahraman Aliya" ya.

Bosna'dan ayrılırken tahmin edilemeyecek ve beklenmedik bir hüznün basıyor insanın içini. İnsan bir an için Türkiye'yi bırakıp orda kalmak istiyor. O ırmaklar, yeşil dağlar, sıcacık insanlar, sevimli evler, kurşun delikli duvarlara inat, balkonlardan sarkan çiçekler, bir kez daha gözlerimizin önünden geçiyor ve bizim için Bosna'yı simgeleyen, Bosna kokan, Necat'a bütün Boşnakları kucaklarcasına sımsıkı sarılıyoruz.

Havalimanından uçağa yöneliyoruz. Uçağın camından yeşil dağları ve eteklerindeki şehri son bir kez izlerken kulaklarımda Bosna'lı şarkıcı Halid'in "Sarajevo, Sarajevo...!!" şarkısı çınlıyor...

Genç Öncüler Dergimiz Yazarlarıyla buluştu

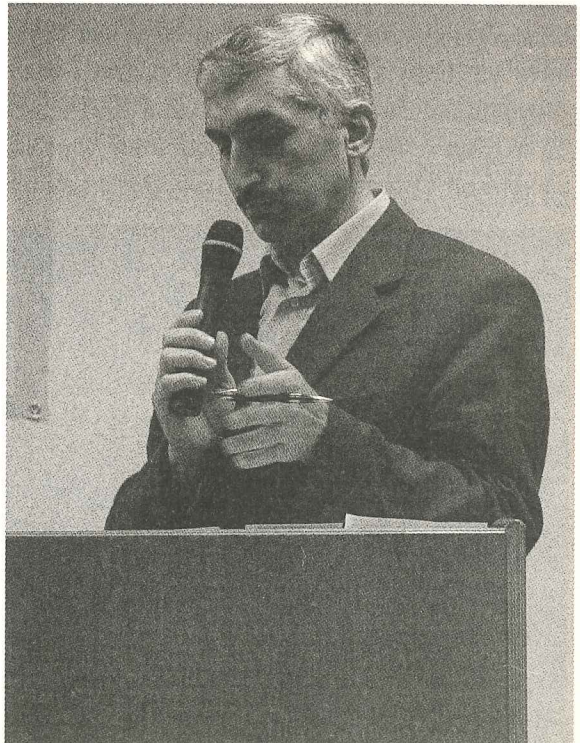
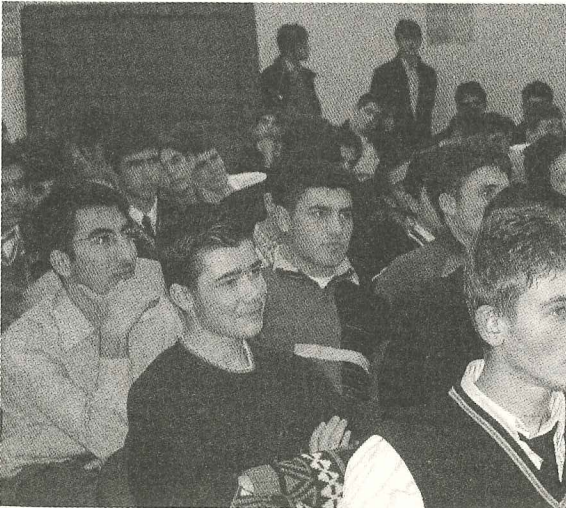
Mert Eroğlu

Takvimler 6 Ekim gününü işaret ediyorken, geçen bir buçuk senenin hasılasını beraberce paylaşalım istedik. Bundan 11 sayı önce başlayan bir serüvenin kısa soluklu olmadığını göstermek istercesine artan yazar sayısı, geleceğe dair her daim umutlara açık olmamızı bize tavsiye ediyor.

Genç Öncüler dergisinin de içinde yer aldığı Umran Yayıncılık'ın sahibi, yayıncı, araştırmacı, tarihçi, yazar **Abdullah Yıldız**'in misafir olarak katıldığı ve yazarlarla sohbet ettiği toplantıda Genç Öncüler yazarlarının sayın Yıldız'la tanışmış olmaktan hayli mutlu oldukları anlaşılıyordu.

Okulların tatil olduğu bir Çarşamba günü Genç Öncüler, kendisini tutup yükselten elleri bir araya getirmek ve bundan sonra neler yapılabileceğini tartışmak üzere düzenlediği yazarlar toplantısından kendisine gerekli enerjiyle çıkmış oldu bir anlamda. Geçtiğimiz sene düzenlenen televizyon ve hayati-

mızdaki yeri konulu "Yazı ve Karikatür Yarışması"nın çevrede bıraktığı olumlu etki, derginin yazarlar kadrosuna kattığı yeni isimlerin bundan sonra da dergiye yapacakları katkıyı haber vermesi açısından kayda değer. Bugün gelinen noktada başlangıç noktasından epey ileriye gidildiğini, liseli gençlerin heyecanlarının toplanıp bir ürün haline dönüştürüldüğünü görmek de düzenlenen bu toplantının sunduğu işaretlerden bir tanesiydi. Hal böyle olunca bu yolun devam etmesine katkıda bulunmak isteyecek arkadaşlar çıkmaya devam edecektir elbette. O halde söylenecek söz şu olsa gerek: rast gele...

Programlar Bedava Yitirdiklerimizin Bedeli Ne?

Hatice Topçu
Sivas Anadolu İHL

“Bedava yaşıyoruz bedava, hava bedava su bedava”. Değerli şairimizin de dediği gibi bedava yaşıyoruz hayatımızı alt üst eden enflasyon belasına inat. Popüler kültür denen ahlaksızlık ve dejenerasyon girdabında beş paralık ediyoruz değerlerimizi. Televizyon karşısında öldürdüğümüz boş vakitlere bedavadan satıyoruz benliğimizi, öz kültürümüzü ve değerlerimizi.

Artık milletçe BBG’de yaşıyor, Popstar’da meşhur oluyor ve Biz Evleniyoruz’da birleştiriyoruz hayatlarımızı. Kameralarla dolu bir evde yaşamayanlar artık adamdan sayılmakla birlikte onların çocuklarına anlatacakları hatıraları da olmuyor.

Özellikle son dönemlerde baş gösteren şişirme star ve mürüvvet programlarıyla birlikte mutluluk ve hüznün anlayışı da değişti çoğumuzun. Eski mutluluk kaynaklarımız, favori star adayımızın birinci oluşu ve Caner ile Tülin’in barışması kadar mutlu etmiyor bizi.

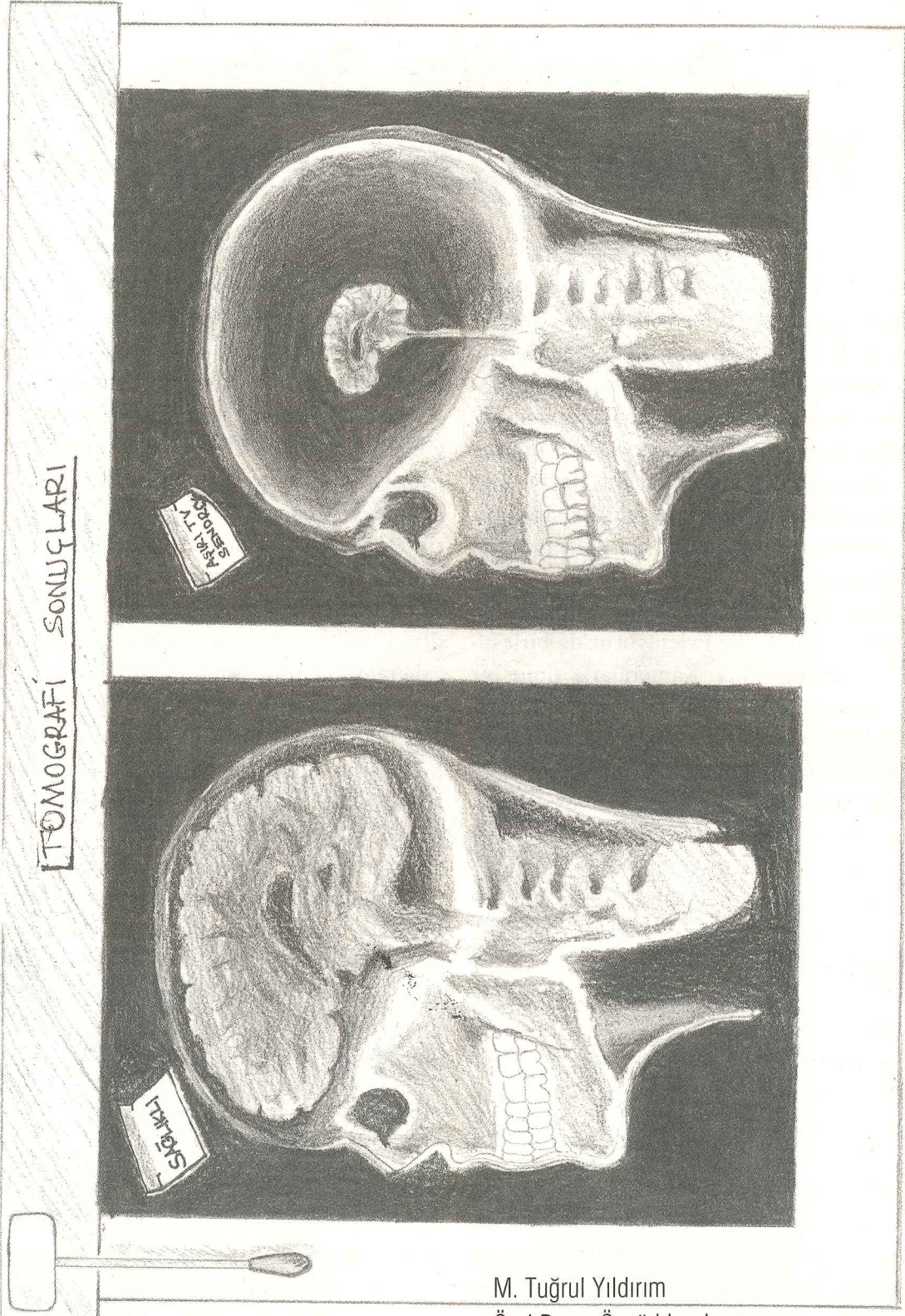
Televizyon hayatımızı öylesine işgal ediyor ki artık en büyük sosyal aktivitemiz yarışma finallerini izlemek oluyor. Kumanda aleti kimin hakimiyetinde ise diğerlerine karşı eşsiz bir üstünlük sağlıyor.

Bizi popüler kültürün oyuncuğı haline getiren onca gereksiz programa rağmen kültürümüzü artırmaya, bizi bilgilendirmeye yönelik programlar da yok değil elbet. Fakat onların ömürleri de reyting aletlerinde gösterebildikleri performansla sınırlı kalıyor maalesef.

Tarihi veya coğrafi belgeselleri seyretmeye değer bulmuyor kimse. Dünyanın içinde bulunduğu ekolojik tehlike, tarihin göz göre göre yok oluşu ve nesli tükenen varlıklar kimseyi ilgilendirmiyor. Öyle ya bize ne dünyanın işleyişinden, hayvanlar aleminden, ekolojik dengeden. Acaba bu hafta popstar da kim birinci olacak? Acaba gençlerin ilişkileri ne durumda? Onlar ilişkilerini kurtarma mücadelesi verirken ozon tabakasının delinmesinden, ekonominin kötü gidişinden, Kıbrıs müzakerelerinden ve hükümetin durumundan söz etmek yakışık alır mı hiç?

Çoğu emperyalizm ürünü olan programlarla istila edildi hayatımız. Türk kültür ve ananelerine doğrudan bir müdahale olduğunda galeyana gelen halkımız, televizyon programlarıyla hayatımıza giren ahlaksızlık ve dejenerasyon furçasına sesini çıkarmıyor. İçten içe benliğimizi yitiriyoruz. Hepimiz öz kültür ve değerlerimizi yavaş yavaş kaybediyoruz. Biz de globalleşiyoruz artık ve biz de modernizasyon yaşıyoruz Amerikan kültürü eşliğinde.

Televizyonun hayatımızdaki yeri büyük hem de gereğinden fazla büyük. Eger daha fazla büyümeye başlarsa televizyonun hayatımızdaki yeri ve reyting uğruna şöhret vaadiyle kandırılan gençlere bedava mutluluk ve gelecek dağıtılsa programlar; hayatımızdaki yeri büyük olan televizyon artık hayatımızın tamamı olacak ve hayatlarımız da öz benliğinden soyutlanmış amaçsız hayatlar olacak.

M. Tuğrul Yıldırım
Özel Derya Öncü Lisesi
Genç Öncüler Karikatür Yarışması Mansiyon

Okumanın Zevki

Mert Eroğlu

Okur - yazar insan tipinin yetiştirilmesi için en müsait ortam olan orta öğretim sıralarına eğilmemizde fevkalâde fayda vardır. Çünkü görünen bir köy var ki kılavuz istememektedir. O da okumaya ve kültüre karşı isteğin beklenene cevap vermemesi ya da gittikçe azalmakta oluşudur. Tabi bunun nedenleri de ma-saya yatırılmalı, kanaatindeyim.

Biz hâlâ, lisenin her sınıfında Edebiyat derslerinde maalesef yüksek seviyeli bir dil ve edebiyat zevki kazandırma değil, imlâ düzeltmek ve dilekçe yazdırmaktan işe başlamaktayız. Bu, fakültelerimiz için de aşağı yukarı böyledir ülkemizde.

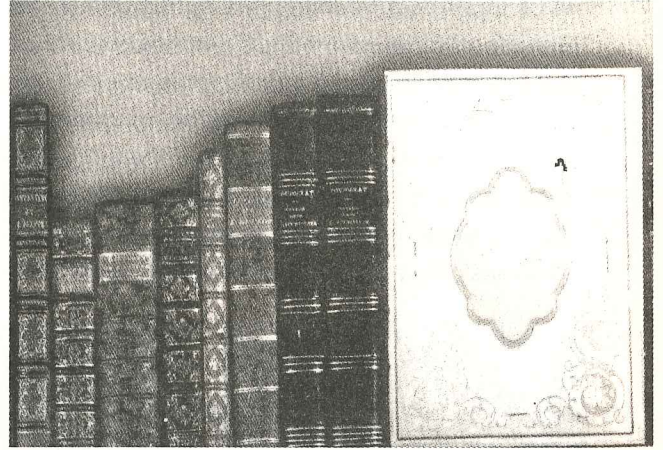
Her okuduğumda tüylerimi diken diken eden ve bu konudaki endişemi doğrulayan bir istatistik yorumu var şimdi sınıf panolarımızda:

“Almanya’da kişi başına düşen ortalama okuma oranı 23 dakikadan 18 dakikaya düşünce devlet adamları telaşlanmaya başlamışlar. Bu oranın 10-15 saniyelerde seyrettiği Türkiye’de hangi endişeyi hissediyorsunuz?...”

Kitabı Sevmek

Okumayı sevmek, okuma zevki kazanmak kitabı sevmekle başlar. Tıpkı bir oyuncak gibi, yeni doğmuş bir kardeş gibi... Kitap kucağını açmışken, onu raftan almalı, hemdem olmalıdır kitapla, onda yolculuk başlayıp bitene dek.

Aslında okuma sokakta başlar. En azından ben öyle gördüm İstanbul’da. Kitapçıların, sahafların, dergi ve gazete bayilerinin bol olduğu günümüzde okumanın sokakta başladığını anlamak zor olmasa gerek. Bunun yanında televizyonu seyretmeye, bilgisayarın dostu olmaya alışmış başka türlü okuyanlar türüyor her geçen gün. Bunlar, bir anda hikâyenin macerasını öğrenmek istiyor, sadece resimlerine bakarak. En iyimser yönüyle hazır özet kitapları soruluyor kitap-

çılarda çoğu kez.

Okumayı teşvik edici, zengin baskılı kitaplar var şimdi vitrinlerde eskiye nazaran. Fakat buna rağmen, geçmiş yıllara kıyasla okuyan insan oranının gittikçe düşmesi -en acısı da devlet adamlarının ve insanımızın bunu önemsememesi- şaşırtıcı, bir o kadar da acı. İnsanımızın piknik yapmak için bir yerlere gitme zahmetini göze almaları gibi, kitapçı çarşılarına gitmeleri lâzım. Bunu düşünemiyor ve ekonomik zorlukları bir engel olarak öne sürüyorsak okuma zevkini kazanmamız kolay almaz. Meselâ; kitapçılarda peykelerin önüne çömelip veya vitrinlerin önünde ayak üstü kitap karıştırmak ve okumak, denenmesi gereken bir zevk ve tiryakilik olmalı artık.

Kitap listesi

İnsanlara kitap okuyun dediğiniz vakit size “tamam okuyalım da okunacak kitapların listesi ne olacak?” diye sorular sorarlar. Okunacak o kadar çok kitap var ki!.. Ondan önce bu konuda şöyle düşünüyorum ben: Her Türk insanının okuması gereken, meselâ on kitap hangisidir? İlk yüz kitap nedir? Batı ülkelerinde bunların tespiti için anketler düzenlenir. Neticeye gö-

re listeler ortaya çıkar. Fakat hepsinde meselâ; Shakespeare, Dante, Balzac, Dostoyevski, Tolstoy, Victor Hugo, Eflatun, Cervantes, Montaigne vs ortak isimler vardır. Ancak bizim insanımız için hangi ortak isimlerimiz vardır? İşte bu tespit yapılmamıştır. İnsanın her yaş dönemine kadar okuması gereken kitaplar vardır. Paul ve Virjini'nin, Monte Kristo'nun, Robenson'un... hepsinin okunacak yaşları vardır. O yaşı geçerseniz zevkle okuyamazsınız kitabı.

Kahramanıyla veya yazarıyla içli dışlı olduğumuz kitaplar olmamış mıdır? Tıpkı bir insanı tanıdıktan sonra değişen hayatımız gibi, bir kitabı da okuduktan sonra hayata ve dünyaya farklı baktığımız olmuştur.

Meselâ; Orta 1. sınıfta okurken Türkçe öğretmenimiz Ziya Bey'in tavsiyesi ile okuduğum Ömer Seyfettin'in Kaşığı isimli hikâyesindeki olay beni çok derinden etkilemişti, hıçkırma hıçkırma ağlamıştım bir müd-

det. Ne Hasan'ın ne de abisinin yerinde olmak istememişimdir, hikâyeyi hatırladıkça...

Tüketirken Üretmeli

İki türlü okuma olmalıdır: Biri, bilhassa roman gibi eserlerde uygulanan, sokakta, araçlarda giderken veya evde yatmadan önce okumak ve süratle bitirmek. Yani "kitabı içmek" gibi bir şey. İkinci ise, daha çok bilimsel yazı ve kitaplar için söz konusu oluyor: masa başında, not alarak, özet yaparak, eleştiri notları alarak, bir bilgiyi başka kitap ve kaynaklardan doğrulayarak... yani keyifli ve uzun süreli bir okuma. Her ikisi de zevk kazandırır insana. Birincisinde eserin lezzetini bir çırpıda hissediyorsunuz; ikincisinde öğrenmenin zevkini.

Bir de okurken üretken olmayı denemelidir. Kitapta orijinal sezdiğimiz hususları veya cümleleri kü-

Kitap Fuarlarından Sizin İçin Seçtiklerimiz

Fatih Koçak

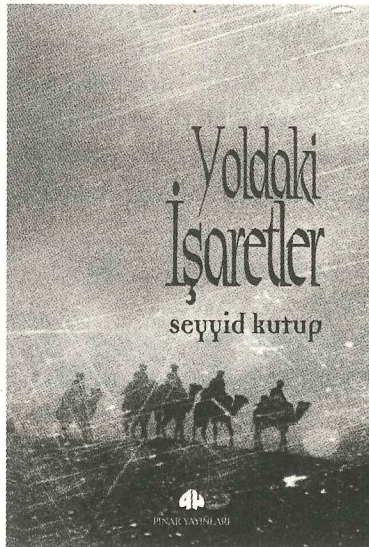
Bu ay, Ramazan Ayı dolayısıyla biraz yoklukla geçecek ama kitap dostları için hakikaten zengin bir ay olacak. Kitapseverler bu zaman diliminde 3 tane fuarın keyfini çıkaracak. Aynı anda Genç Öncüler'in aktif katılım yapacağı bu Beşiktaş, Sultanahmet ve Tüyap Kitap Fuarlarından sizin için kitaplar seçtik. Bizden söylemesi... Son olarak, okuduğunuz ve üzerinde çeşitli düşüncelerin şekillendiği bu ve benzeri kitaplar hakkında bize yazabilirsiniz.

Yoldaki İşaretler

Seyyid Kutup, Pınar Yayınları, *İslâm Düşüncesi*, 240 s.

Müslüman Kardeşler Hareketi'nin ideologlarından Seyyid Kutup'un parmaklıklar arkasında tamamladığı Kur'an Tefsiri Fi Zilal'il-Kur'an'dan alınan bazı bölümlerle desteklenmiş bir fikir ki-

tabıdır. Ayrıca Kutup, İslâm Dini'ni asli kaynağından, Kur'an'dan alıp, anlatan, yaşayan ve yaşatan öncü bir Kur'an Nesli'nin ancak Allah tarafından lütufla karşılanacağını ve bu süreçte de ancak Kur'an-ı Kerim'in gösterdiği kö-

şe taşları ile dosdoğru yol üzerinde sabit kalılabileceğini söylüyor. "Tüm yeryüzünde olan biten nedir; insanlara ne oluyor? Yeryüzünde yürürlükte olan değerler neyi ifade ediyor?" gibi soruların Allah'ın Kitabı'ndaki cevaplarına işte bu yoldaki işaretler belirleniyor.

Hayvan Çiftliği

George Orwell, Şule Yayınları, *Hikaye*, 104 s.

Büyük baskıların, despotizmin ardından müthiş eserler ve başarılar ortaya çıkarmış, Orwell'in Hayvan Çiftliği'nde dünyada varolan olayların fabl ve hiciv sanatıyla çok etkili bir şekilde aktarımından ibarettir. Kitabı okuduktan sonra dünyada ve Türkiye'deki olaylara bakış açınızın değişeceğinden, ufkunuzun açılacağından emin olabilirsiniz.

çük kağıtlara not alsak, kitaptan bal süzer gibi sarraf işçiliğine soyunsak... "Bilgi ve kültür birikimi" denen şey bunun sonucundan farklı olması gerek.

Yanlışlık Temelde

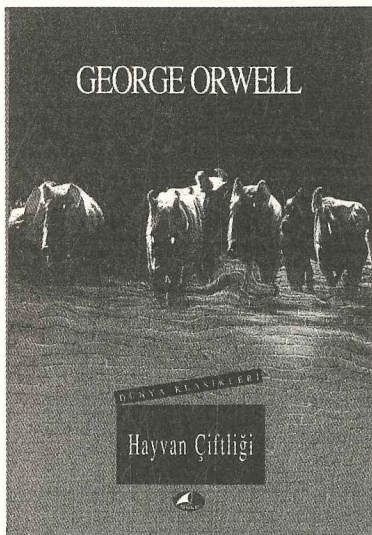
Dil, bütün derslerde olduğu kadar hayatın her safhasında beraber olduğumuz, adeta bir parçamız gibidir. Üstelik yıllardır, sınavlarda-üniversite sınavlarının bir öğrenci için dönüm noktası hâline dönüştürülmesinin neticesinde-test sisteminin gittikçe yaygınlaşması, bunun neticesinde de yorum gücünün dumûra uğraması, öğrencilerin güzel ve doğru yazma, bir fikri en güzel şekilde ifade edebilme imkanlarını da giderek ortadan kaldırmaktadır.

Yanlışlık temelde, ilk öğretim sınıflarında başlıyor aslında. Öğrencilere kitap okumanın önemi yeterince anlatılmadan ve zevk kazandırılmadan, kısacası ki-

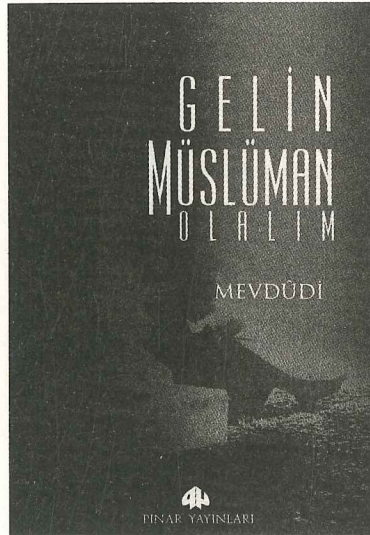
tap okutulmadan hep yazı yazdırılmak istenmiş. Her zaman söylerim "Boş bardaktan su akmayacağı gibi, kelime hazinesi dolu olmayan beyin ve boş gönüllerden de sözcükler akmaz." diye. Önce doldurmak lâzım boşaltmak için.

Lise 2. sınıfta yere meyve suyu dökülmüştü ve ben onu döken arkadaşşıma "Teneffüste müstahdeme temizlemesini söylersiniz." dediğimde, o arkadaşım, anlamamış bir edayla bu ucube(!)nin şaşkınlığını gizlemedi. "Müstakbel" mi?, dedi alaylı bakışlarıyla birlikte. Tabi ben, dilimizden ne de çabuk koparılmış ve yerine" görevli, hizmetli" konulmuş "müstahdem" kelimesini sorduğuma biraz sonra daha da pişman olacağımı düşünememiştim. Bu kelimenin anlamını kaç kişinin bildiğini sorduğumda arkadaşlarımdan sadece altı kişi bana olumlu yanıt vermişlerdi.

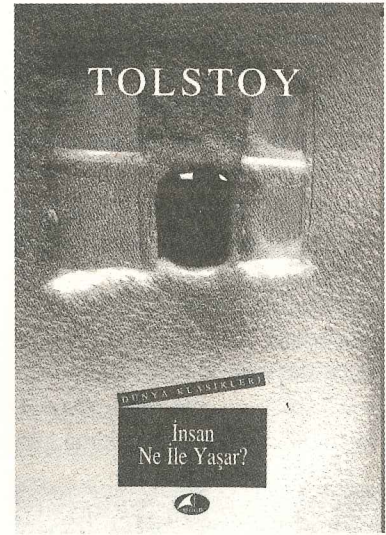
Sonuç olarak, özellikle liselerde Türk Dili ve Ede-

Geçen senelerde filminin çekildiği bu kitabın en meşhur anekdotu şudur: "Bütün hayvanlar eşittir, ama domuzlar daha eşit!". Bu sloganı ve hafızanın - okumanın unutturulması, pastadan pay alınması, mal - mülk karşısındaki rahatlıkları, hiyerarşiyi, sistemi ve oynanan oyunları dış dünyayla bağdaştırıp, aktörleri değiştirsek işte o zaman Orwell'in bu üslubundan yararlanıp olayları okuyabiliriz.

Gelin Müslüman Olalım
Ebu'l Alâ Mevdudi, Pınar Yay., *İslâm Düşüncesi*, 240 s.
1903 yılında Hidistan'da dünyaya gelen Mevdudi'nin aslı Urduca olan eseri, Pencaplı sıradan insanlara tebliğ yaparken ortaya çıkmıştır. Mevdudi bundan dolayı İslâm'ın ve ibadetlerin ruhunu ve anlamını çok sade bir dil ve ifade ile aktarmıştır. "Bu bir uyarı, tavsiye ve öğüt kitabıdır. Amacı insanları Allah'a itaat et-

meye teşvik etmek, onları itaatsizlikten uzak tutmak ve O'na karşı samimi olmalarını sağlamaktır."

İnsan Ne İle Yaşar?

Tolstoy, Şule Yayınları, *Hikaye*, 140 s,

"Onun şimdi ihtiyaç duyduğu, topu topu iki metrelik bir top raktı." Bu alıntı Lev Nikolayeviç Tolstoy'un kitabındaki "İnsana Ne Kadar Toprak Lazım?" adlı

bölümünün son cümlesiydi. Kitap bundan başka daha 3 tane daha anlamlı hikayeden oluşuyor. Rus edebiyatının zirve noktalarından birisi olan Tolstoy'un İnsan Ne İle Yaşar adlı eseri meraktan sonunu ipe çekeceğiniz ender kaliteli kitaplardan birisi. Kitap, insan olmanın, insanca yaşamanın gereklerini anlatıyor. Eserindeki kültür göstergeleri, duygu yoğunluğu ve parıltılı inanç izleri bizi, onun sanki bizimle birlikte yaşadığı şaşırtmacasına sürüklüyor. Dünyevileşmenin arttığı bir dönemde Tolstoy'un Allah inancı vurgusu önem arz ediyor.

Namaz: Bir Tevhid Eylemi

Abdullah Yıldız, Pınar Yayınları, *İslâm Düşüncesi*, 216 s.

20'ye yakın baskı yapan Abdullah Yıldız Hoca'nın Namaz kitabı geleneksel bir namaz anlayışını yıkarak gerçek ve tahrif edilmemiş bir namazı ve Müslümanlığı ortaya koyuyor. Namazın Hz. Peygamber tarafından savaşta dahi bırakılmadığını, orada dahi nöbetleşe kılındığını hatırlarsak sanırım rutin bir hareketler zinciri olmaktan çıkarırız. "Namaz kılan bir mü'min, bir bakıma gün-

de 5 kez muharebe meydanına çıkmakta ve "Allah'u Ekber" sloganını dilinden düşürmeyerek nefsiyle ve Şeytanla kıyasıya savaşımaktadır. Zaten; ilâhlaştırmaya meyyal olan nefisleri ayaklar altına almadan putlaştırılan dünyaya ve onun nimetlerine karşı ahireti tercih etmeden, şeytana ve onun askerlerine kin duymadan, Allah'ın dışında ilâhlık ve rablık iddia eden bütün otoriteleri reddetmeden kılınan namaz beyhudedir. "Yalnızca Allah'a ibadet edeceğine ve yalnızca O'ndan yardım dileyeceğine" dair söz verildiği halde; sahte ilâhlara kulukta bulunmaya, onlara alkış tutmaya devam eden, Allah'ın dışındaki fani varlıklardan medet bekleyen kimse, havanda su dövüyor demektir."

Televizyon Çağı:

TV Beyaz Camın Arkası

Martin Eslin, Pınar Yayınları, *Çağdaş Sorunlar*, 135 s.

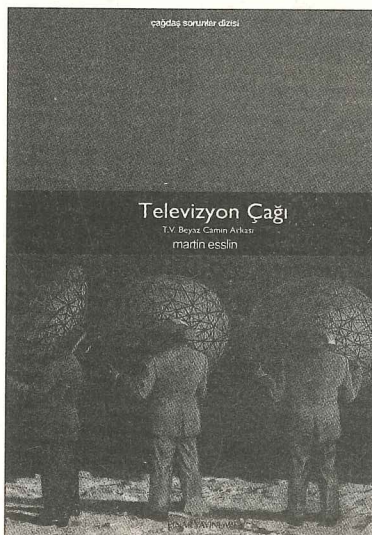
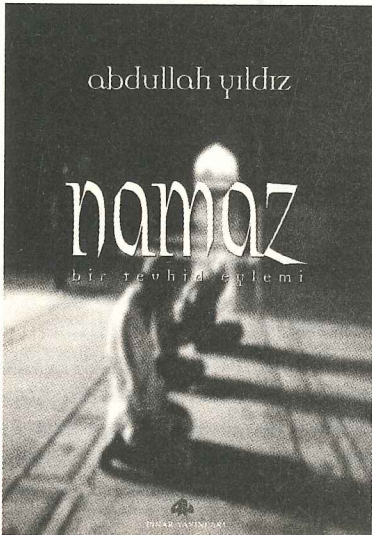
Medya'nın hem içinde hem de dışında yer almış bir iletişimci olarak Martin Eslin televizyonun arka planındaki gerçekleri su yüzüne çıkarıyor. "Pencerelerin açık olduğu ılık bir gecede herhangi bir gelişmiş ülkenin her-

hangi bir mahallesinde yürüyün (Fatih Koçak: Artık bizde de), önünden geçtiğiniz her evden bir televizyon ekranından yansıyan mavimsi parıltıları görürsünüz. Zaman makinesinden çıkmış bir kuşak öncesine mensup bir ziyaretçi buna, yani bütün insanların büyülenmişçesine gelip geçen görüntüleri saatlerce seyre dalmasına, pasif alıcılığa gömülmesine ne derdi acaba?" Ve en kötüsü de bu dayatılan "Amerikan popüler kültürü dünyanın popüler kültürü haline geldi."

Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Ahmet Hamdi Tanpınar, Dergah Yay., *Roman*, s.

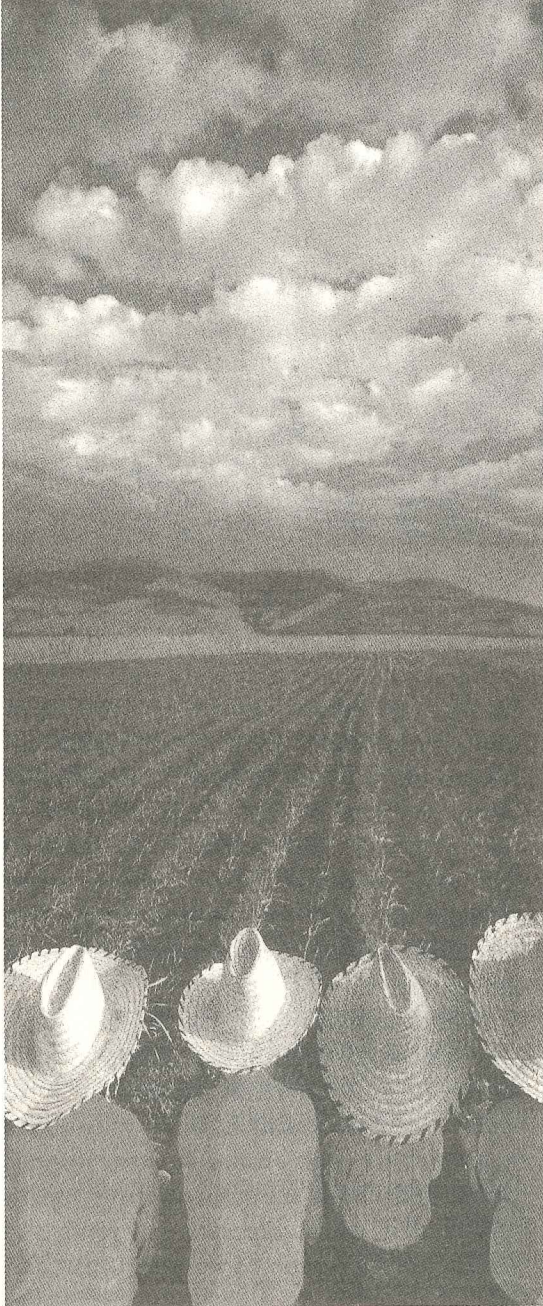
Roman iki uygarlık arasında bocalayan toplumumuzun yanlış tutumlarını, davranışlarını, saçmalıklarını ironik (alaycı) bir tarzda eleştiren Tanpınar'ın baş yapıtlarından biridir. Dört bölümden oluşan kitabın I.bölümünde, Tanzimat öncesini, II. Bölüm Tanzimat dönemini, III. Ve IV. Bölümler ise Cumhuriyet Döneminin başlarını ve devamını ele alır.

“Halil İbrahim Bereketi”

Ziyaeddin Özel

Allah dostlarından bir büyük zat. Ulu Arif Çelebi... O anlatıyor: Nakledildiğine göre, Vaktiyle birbirini çok seven iki kardeş vardır. Büyüğü Halil. Küçüğü İbrahim. Halil, evli çocuklu. İbrahim bekârdır. Ortak bir tarlaları vardır bunların. Ne mahsul çıkarsa, iki pay ederler. Bununla geçinip giderler.

Bir yıl, yine harman yaparlar buğdayı. İkiye ayırırlar. İş kalır taşımaya. Halil, bir teklif yapar: - İbrahim! Ben gidip çuvalları getireyim. Sen buğdayı bekle.

- Peki abi!

Ve Halil gider.

O gidince, düşünür İbrahim:

- Abim evli, çocuklu. Daha çok buğday lazım onun evine böyle der ve kendi payından bir miktar atar onunkine.

Az sonra Halil çıkagelir.

- Haydi İbrahim! der, önce sen doldur da taşı ambara.

- Peki abi!

İbrahim, kendi yığınının bir çuval doldurup düşer yola... O gidince, Halil düşünür bu defa: Der ki:

- Çok şükür, ben evliyim, kurulu düzenim var. Ama kardeşim bekâr. O, daha çalışıp, para biriktirecek.

Ev kurup evlenecek. Böyle düşünerek, Kendi payından atar onunkine birkaç kürek. Velhasıl biri gittiğinde, öbürü, kendi payından atar onunkine.

Bu, böyle sürüp gider. Ama birbirlerinden habersizdirler. Nihayet akşam olur. Karanlık basar.

Görürler ki, bitmiyor buğdaylar. Hatta azalmıyor bile. Hak teala bu hali çok beğenir. Buğdaylarına bir bereket verir. Öyle ki, günlerce taşır, bitiremezler. Aksine çoğalır buğdayları.

Dolar taşar ambarları. Bugün “Bereket” denilince, bu kardeşler akla gelir. Halil İbrahim bereketi.

Sanayi Devrimi

Ali Ketenci

16. yüzyılda, büyük coğrafi keşiflerin sonunda, en zengin devletler İspanya ile Portekiz idi. Büyük sömürgeler kazanmışlar ve buralardan büyük miktarlarda altın ele geçirmişlerdi. İspanya ile Portekiz kara orduları ve güçlü deniz ordularıyla dünyanın büyük bölümünü egemenlikleri altına almışlardı. Fakat üstünlükleri fazla sürmedi. Karşılarına ekonomik olarak gelişmiş bir rakip olan Hollanda Cumhuriyeti çıktı. Ticaret alanında dünyanın en önde gelen devletleri arasına giren Hollanda zengin sömürgeler elde etti. Daha sonra Hollanda da üstünlüğünü fazla koruyamayarak İngilizlere kaptırdı. Savaşlar, korsanlık, köle ticareti, sömürgelerin

soyulması İngiltere’de burjuva sınıfını iyice güçlendirmişti.

17. yüzyılın ortalarına doğru, İngiltere’de sanayi, tarım ve ticaret olağanüstü bir gelişim gösterdi. Ne var ki bu gelişim sanayi ve tarım alanlarında krallık (mutlak monarşi) iktidarı ve meslek loncaları tarafından engelleniyordu.

Loncalar, ekonomik ve sosyal bir düzen olarak uzun asırlar boyunca üretim ve çalışma ilişkilerini düzenlemişti. Batı Avrupa’da ve Osmanlı toplumunda usta-cıрак ilişkilerinin düzenlediği bu düzen 19. yüzyıla kadar devam etmiştir. Batıda endüstri devrimiyle çökmüş, yerini bir anlamda işçi-işveren ilişkilerini düzenleyen sisteme bırakmıştır.

İngiltere’de zanaatlarda, başta da yün dokumacılığında önemli gelişmeler görülüyordu. ‘İmalathane sanayi’ ya da ‘manüfaktür sanayi’ denilen bu düzende atölyeler mevcuttu. Manüfaktür sözcüğü Latince “manus”(el) ve “factum”(yapılmış, imal edilmiş) sözcüklerinden ileri, gelir. Atölyeler ise ücretli işçi çalıştıran, üretimin daha çok elle yapılması nedeniyle, işlerin makineler tarafından yapıldığı fabrikalardan ayrılan kuruluşlardır.

Krallık rejimini ve feodal düzeni önlerinde engel olarak gören Burjuvazi, iktidar ile bir mücadeleye girer. 1640’da İngiltere’de iç savaş başlar. 1649’da kralın halk önünde idamıyla bu savaş biter. Daha sonra Burjuvazinin askeri idaresi gelir. Bunu da günümüz İngiltere’sinde devam eden, parlamentonun asıl yetkiye sahip olduğu krallık rejiminin yeniden kurulması izler.

Bunun sonucunda mutlak monarşi, feodal

beylerin ve doğrudan doğruya krala bağlı kilisenin gücü ortadan kaldırıldı. İktidar Burjuvaziye geçti.

Sömürgelerin yüzlerce yıl yağmalanması sonucunda İngiltere’de akıl almaz bir servet birikmişti. Paralarını her türlü girişime yatırabilecek para babaları, tüccarlar, imalathane sahipleri, yani soylular epeyce çoğunlukta idi. Bunun yanında işsiz köylü ve zanaatkarlar da bir hayli fazlaydı. İzlenen tarım politikası sonucunda binlerce köylü de topraklarından çıkmak zorunda bırakılmıştı. İngiltere’de bir düşes, mülkünde yaşayan 15.000 köylüyü kovup, onların yaşadıkları yeri 131.000 koyunun yaşadığı otlağa dönüştürmüştü. Yaşlı bir kadın kulübesini terketmeyi kabul etmediği için kulübesiyle diri diri yakılmıştı.

Topraktan ve konuttan yoksun bu köylüler kentlere göç etmişler. Buralarda işsiz, yoksul bir kalabalık oluşturmuşlardı. Topraksız kalan bu köylülerin bir bölümü de sömürgelere göç etmişlerdi.

İngiltere 18. yüzyılda, sanayi ve ticaretin

büyük ilerlemeler yaptığı, talebin çoğaldığı, kentlerin kalabalıklaşıp işsizlerin arttığı bir dönemde önemli bir olayla sarsıldı. Bu, makinelerin icadıydı.

1765 yılında Hargeaves adında bir dokumacı ilk dokuma makinesini icad etti. İngiltere’de ilk dokuma fabrikası 1771’de kuruldu. 1792 yılında Avrupa pazarlarına ilk defa sunulan İngiliz makinelerinin ürettiği pamuk iplikleri herkesin hayranlığını toplamıştı. İplikler son derece düzgün, ucuz ve çoktu. Daha sonra 1784’de James Watt’ın buharlı makineyi bulması ile fabrika ile üretim daha da gelişti. Ayrıca buharlı makineler ulaşımında da kullanılmaya başladı. 1814 yılında ilk lokomotif yapıldı. 1825’de ilk demiryolu yapıldı. 1807’de de Robert Fulton adında bir Amerikalı buharlı gemiyi yaptı.

Artık küçük zanaat hayatından kitle üretiminin yapıldığı sanayi hayatına geçildiği bir teknoloji devri başlamıştı. Böylece biri Fransa’da olan (Fransız ihtilali), biri de İngiltere’de olan iki devrim beraberinde getirdiği sosyal ve ekonomik değişmelerle tarihte yeni bir dönemi

açmışlardır. 18. yüzyıl her şeyin en çok, hızla değiştiği ve değiştirdiği yüzyıl olmuştur. Yüzyıllardır teknik olarak geri olan insanlık birdenbire atığa geçmiş, buluşlar birbirini izlemiştir.

Bunun yanında sosyal düzende olan değişmeler, ideolojiler çağı denilen bir çağın da başlamasına neden olmuştur. Burjuvazinin iktidara gelmesi ile liberalist sistem ortaya çıkarken sanayi devrimi ve sonrasında ortaya çıkan toplu üretim, zanaat hayatının çökme neden olarak, kapitalizmi doğurmuştur. Fabrika karşısında dayanamayarak kepenk kapatan imalathanelerin zanaatkarları, fabrikanın vasıflı işçileri (ustaları), işçileri ve köylerden gelen işsiz kalmış kalabalık da vasıfsız işçiler olmuşlardır. Bu fabrikalarda zamanla daha ucuz olduğu için kadınlar ve çocuklar da çalıştırılarak sömürülmüşlerdir.

Sanayi devriminin etkileri

1- Fabrika sanayinin gelişmesi üretim ve tüketim ilişkilerini köklü bir biçimde değiştirmiştir. Çok miktarda mal üretilmiş, bu malların satılması için yeni pazarlama yöntemleri oluşturulmaya çalışılmıştır. Kısaca bir tüketim ekonomisi yani "kapitalizm" oluşmaya başlamıştır.

2- Hızlı bir kentleşme ortaya çıkmış, kentlerde nüfus artmış, şehirlere göç hızlanmıştır.

3- Makineleşme yeni bir kavram ortaya çıkartmıştır: "**Alınasyon**"; kendi kendine yabancılaşan insan.

4- Fabrikalarda çalışan işçilerin koşullarının kötülüğü sosyalizm hareketlerini hızlandırmıştır (bu yüzyıl yoğun işçi hareketlerine sahne olmuş)

5- İşçi-işveren ilişkileri önce Liberalist politikaların etkisiyle serbestçe (işverenin istediği biçimde) oluşurken, daha sonra devlet müdahale etmeye başlamış, iş kanunları çıkarmıştır. Sendikalar da bu dönemde kurulmuştur.

Sanayi devrimi, Avrupa toplumlarının kendi Hıristiyan ve Yahudi değer yargularından kurtulup, materyalist bir döneme geldikleri zaman meydana geldi. Batı emperyalizmine sayısız imkanlar hazırlamıştır. Avrupa, sanayi devriminden sonra modern hizmetlerin gelişmesi ve ticaret eşyası üretiminin artırılması yolunda bir devrim daha geçirdi. Sömürgelerin artması ve ticari tecrübe Avrupa'ya dünyayı talan etmesi için büyük güç ve servet kazandırdı.

Sanayi devrimini gerçekleştiren mucitler ve bilginler, bu kazançtan yararlanamadılar. Asıl kazanç onların çalışmasından yararlanmayı bilen gözü açık tüccarların ve bankacıların oldu. Böylece, kısa sürede halkın en bilgisiz ve kaba çevrelerinden gelenlerden kapitalist sınıf oluştu. Bunlar bireysel özgürlük, sermaye ve çıkarlarına en uygun davranma özgürlüğü istiyorlardı.

Sanayileşme hareketi göçler yoluyla Kuzey Amerika'ya, oradan Rusya ve 19. yüzyılın sonunda Japonya'ya ulaşır. 2.Dünya Savaşı'ndan sonra ise gelişmekte olan diğer ülkelere yayılır.

ZEKA SORUSU

Bir yol ayırımındasınız ve karşınızda iki yol var yollardan biri sizi kurtuluşunuza diğeri ise felaketinize götürecektir. Bir den arkanızda iki kişi beliriyor ve bu kişiler yolları biliyorlar fakat bunlardan biri devamlı yalan söylüyor bir diğeri ise devamlı doğru söylüyor. Sizin ise bu kişilerden istediğiniz birine bir soru sorma hakkınız var. Bu soru ile doğru yolu bulup kurtulmanız isteniyor. (kişiler yolların yanında değiller yani ne kişilerin duruşu şekli ne de yolun biçimi açısından herhangi bir ip ucu yok) Evet sizin sorunuz ne olurdu?

11.sayının cevabı

Her torbadan birer bilya alınır ve bütün torbalar dijital terazide tartılır.

Torbalarda kalan bilya sayıları

1. torba 10 bilya
2. torba 9 bilya
3. torba 8 bilya
4. torba 7 bilya
5. torba 6 bilya
6. torba 5 bilya
7. torba 4 bilya

8. torba 3 bilya

9. torba 2 bilya

10. torba 1 bilya

Toplam = 55 bilya yapar ve eğer bilyalar 10 ar gram olsa idi $55 \times 10 = 550$ gram okunacaktı

ama bir torbanın bilyaları birer gram az olacağından daha düşük bir değer okunacaktır örneğin 546 gram okuduk

$550 - 546 = 4$ gram eksik vardır bunun anlamı ise torbasında 4 bilya kalan torbanın bilyalarının 9 ar gram olduğunu.

Merhaba

Mustafa Emin Büyükcoşkun

Uzun bir antraktın ardından bu sayfada yine beraberiz.

Bundan böyle büyüyen ebadımızla sizlerle daha fazla şeyi paylaşabileceğiz.

Önümüzdeki dönem Genç Öncüler olarak birçok etkinlikle karşınızdayız. Bunlardan en önemlisi geçen dönem altyapı çalışmalarına başladığımız Sinema Kulübü'nün faaliyete geçmesi.

Bu çerçevede sizlerle beraber film gösterimleri, söyleşiler, forumlar ve çeşitli festivallere olacak. Sinema Kulübü ile ilgilenen arkadaşlar bize ulaşarak kayıt yaptırabilir ve ayrıntılı bilgi alabilirler.

Bu ayki film kritikimiz Michael Moore'un son filmi "Fahrenheit 9/11" üzerine.

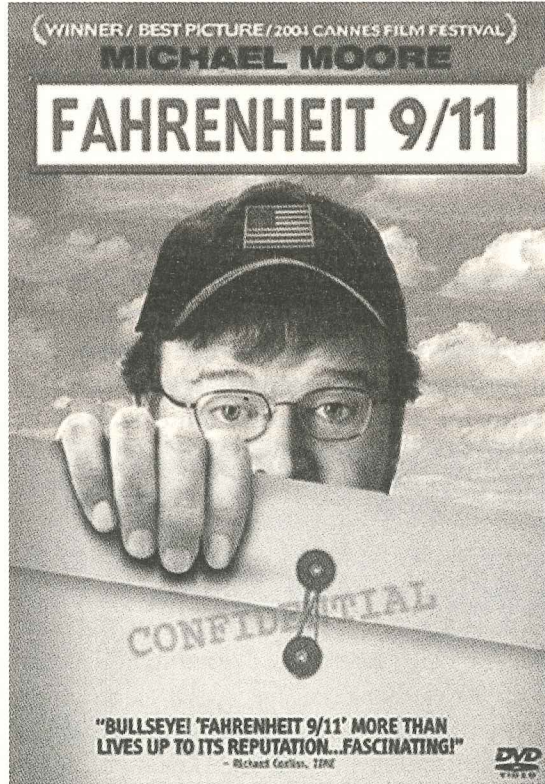
Ayrıca bu sayıdan itibaren iki sayı devam edecek yazar Cihan Aktaş ile İran Sineması üzerine yaptığımız röportajımızı da beğenerek okuyacağınızı umuyoruz...

"Yaramaz" Yönetmen'in Filmi:

FAHRENHEIT 9/11

Başlıkta da gördüğümüz gibi ABD'li muhalif ve aynı zamanda "liberal" (bu kendi tanımıdır) yönetmen **Michael Moore** medya tarafından muhaliflik sıfatı dışında hep afacan, yaramaz, haşarı gibi "çocukça" sıfatlarla anılıyor. Zannımca bunun sebebi **Moore**'un o takım elbiseli, kelli felli senatörlerin arasında omuzunda kamerasıyla dolaşırken "çocuk işte" alaycılığıyla karışık bir ciddiye alınmazlıkla nitelendirilmesi. Yani **Michael Moore**'un bu kadar sert ve bir o kadar da rahat davranışının sebebi onun sistem tarafından kaale alınmasıdır.

Gelelim "Fahrenheit 9/11" e . Yönetmen popülerleşmeden önce çektiği ilk belgeseli "Roger & Me"de (ki ne ilginçtir filmin prodüktörü Bush'un yeğenidir) işten çıkarılan General Motors işçilerinin şahsında Amerikan ekonomisini ve dünya ticaretini sorguluyordu. 1999'da Columbine Lisesi'nde yaşanan ve 13 öğrencinin öldüğü katliamdan sonra ise Amerikan gençliğinin haline, toplumda gittikçe yayılan şiddete ve Amerika'nın çılgınca girdiği silahlanma yarışına dikkat çekiyor ve bu arada sa-

vunma sanayi tekellerine de dokunduruyordu. Belgesellerinde kendi TV programı "The Awful Truth" (halen ülkemizde 'korkunç gerçek' adıyla gösterilmektedir)'daki gibi ironik ve mizahi bir üslubun yanı sıra oldukça popüler bir dil kullanan Moore bu şekilde geniş kitlelerce ka-

bul görüyordu. Derken 9/11 oldu. Dünya ticaretinin dolayısıyla küreselleşmenin sembollerinden WTO İkiz Kulelerine dalan iki uçak 3000 insanı öldürürken tarih sahnesinde yeni bir perde açıldı. Popüler kahramanımız da boş durmadı, oturup yeni bir belgesel çekti. Adını da Ray Bradbury'nin "Fahrenheit 451" (ki bu kağıdın yanma derecesidir) adlı romanından esinlenerek "Fahrenheit 9/11" koydu.

Filmin açılış sahnesi Bush'un seçim kutlamalarıyla başlıyor. Moore bu sekansta Bush'un nasıl bir dalavereyle seçimi kazan(ma)dığını anlatıyor. Televizyonların bir anda sonucu tersine çevirişi ve bunu da Fox News editörü bir Bush'un kardeşi tarafından yapıldığı, ABD tarihinde ilk kez görülen bir başkanın Beyaz Saray'a yemin etmeye gelişinde protesto edilışı bu sekansın önemli kareleri. Ardından yönetmen güzel bir teknige başvuruyor. Perde kararıyor ve fonda İkiz Kuleler'e çarpan uçakların gürültüsü, çığlıklar, tank sesleriyle izleyici adeta şoklanıyor. Sonra ekranda 70'lerin fontuyla "Fahrenheit 9/11" yazısı beliriyor.

İlk bölüm daha çok Bush'un Texas valisiyken uğraştığı petrol işleriyle (hatta daha sonra bu şirketlerden birinin danışmanını Afganistan'ın başına getirmesiyle: Hamid Karzai) ve bu amaçla Taliban ile Suudi Krallığıyla kurduğu dostane ilişkiye değiniyor. Diğer yandan başkan yardımcısı Dick Cheney'nin ve şirketi Halliburton'un çevirdiği işleri ve onun Saddam ile tokalaşırken çekilmiş fotoğraflarını görüyoruz. Ardından yönetmen Bin Ladin ailesinin ve Suudi prenslerinin saldırılardan sonra nasıl ülke dışına kaç(ırıl)dığına dikkat çekiyor. Fakat bunu yaparken "kaçmasalardı biz onlara gösterirdik" tarzında bir tutum takınmış durumda. Yani Moore bize "liberal" ve "Amerikalı" yüzünü gösteriyor yavaş yavaş.

İkinci bölüm temelde Irak Savaşı'na ve klasik, vatan, millet hamasetine dayanıyor. Ağır-lıklı olarak ölen asker ailelerini, "biz onlara öz-gürlük getirdik onlarsa bize silah çeviriyor" diyen Amerikan askerlerini, orduya askerlik "ko-yun" arayan subayları ve oğlunu askere göndermek istemeyen senatörlerle Michael Moore arasında geçen ilginç diyalogları içeriyor. Ama bence bu bölümün en dikkat çeken sahnesi

Britney Spears'la yapılan bir röportajda "Başka-na güveniyor musunuz?" sorusuna Spears'ın "Tabii ki güveniyor ve onu destekliyorum" diyerek cevap vermesi. Bu bizi biraz daha düşünmeye zorlayan bir sahne bence. Ama Moore bombayı filmin sonundaki şu cümlesiyle patlatıyor: "...onlar her zaman ülkeleri için savaşmaya hazırlar. Tek istedikleriyse onları savaşmaya gönderirken daha gerçekçi bir neden bulmanız..."

Film genel olarak biraz daha milli bir ek-sene oturuyor. Asker ailelerinin, Bin Ladin'e ve tüm Suudilere duyduğu öfke bunun en bariz örnekleri. Dolayısıyla Moore'un 9/11 sonrası üslup ve dilinde bazı değişiklikler yaptığı görülüyor. Bu değişiklikler çok insan için önemsiz olsa da bizler için önemli. Dolayısıyla Moore'un yapıtı muhalefet bizler için pek bir şey ifade etmiyor. Yine de kendine hassas üslubu, yansıttığı "korkunç gerçek"ler ve "afacan" Moore'u bizler için izlenir kılıyor. Eh o ne de olsa henüz bir "aptal beyaz adam" değil...

Filmografi:

Roger&Me, 1989 ABD

İngilizce, 91 dak.

Yönetmen, Yapımcı, Senaryo: Michael Moore
Bowling for Columbine, 2002, ABD

İngilizce, 120 dak.

Yönetmen, Yapımcı, Senaryo: Michael Moore
Fahrenheit 9/11, 2004, ABD

İngilizce 122 dak

Yönetmen, Yapımcı, Senaryo: Michael Moore

Kitapları:

Aptal Beyaz Adamlar, 2002, babialı kültür yayıncılık
Ahpab, Memleketim Nerede?, 2004, babialı kültür yayıncılık

Cihan Aktaş İle İran Sineması Üzerine

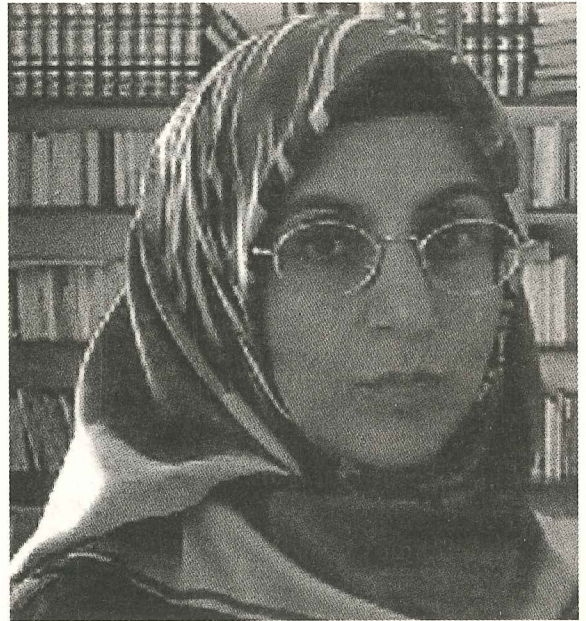
Hazırlayan: Mustafa Emin Büyükcoşkun

Cihan Aktaş Beşikdüzü Öğretmen Lisesi'ni (1978) ve İstanbul DGSA Mimarlık Fakültesi'ni (1982) bitirdi. Mimar, basın danışmanı ve gazeteci olarak çalıştı. Yeni Devir'de köşe yazıları yazdı. Edebi ve fikri çalışmalarını çeşitli dergilerde yayınlamayı sürdürmektedir. 1995'te TYB, 1997'de Gençlik Dergisi tarafından 'Yılın Hikayecisi', 2002'de TYB tarafından yılın romancısı ödülüne layık bulundu.

1-Bir genelleme yapmak gerekirse devrim öncesi ve sonrası İran sinemasındaki temel farklar ve gelişmeler nelerdir?

Cihan Aktaş: Devrim öncesi İran sineması, bir entellektüel sinemanın gelişimine karşılık özellikle 70'li yıllarda tamamen popülist, bu nedenle de seks filmi furyası tarafından zayıflatılmış bir sinemaydı. Devrimden sonraki İran sineması ise büyük ölçüde 70'li yıllardaki sinemaya duyulan bir tepkiyle, sinemanın dini açıdan kabul görebilecek bir içerik ve forma, bir çevreye sahip olacak şekilde geliştirilmesi ya da 'dini' olanı açımlayabilmesi gibi kaygıları olan bir sinemadır. Bu açıdan devrimden sonraki İran sinemasının bir anlamda sinemada mahremiyet gibi bir problematiği vardır. İran sineması için devrimden sonra başlatılan şekillenme sürecinin henüz sona erdiği söylenemez. Ayrıca devrimden sonra başlatılan sürecin de devrim öncesi sinemasının tecrübesinden tamamen ayrı düşünülmesi doğru olmaz. Devrimden sonra sinema, 'dini bir sinema ideali'yle, yeniden şekillendirilmek istendi. Fakat yaşanan tecrübeler sonunda 'dini sinema' tanımını çeşitli değişiklikler yaşadı. Kimi eleştirmenler, İran'da 'dini sinema'dan sözemenin, bunun dışında din-dışı bir sinemadan sözetmeyi de gerekli kılacağını söyleyerek, 'dini sinema' şeklindeki bir sınıflamaya mesafe koydular. Bunun dışında dinin hayatın her alanıyla ilgili

olma iddiası bakımından, temelde hakikati arayan, iyilige vurguda bulunan ve estetiği önemseyen bütün filmlerin 'dini' olduğu görüşü ileri sürüldü. Gerçi ülke içinde dini sinema-dini dışı sinema şeklindeki kutuplaşmaya neden olabildiği için, 'dini sinema' şeklindeki ayrımın gerçekliği üzerine tartışmalar sürüyor. Bu tartışmalar, 'dini sinema' derken bu sinemayı dini şahsiyetleri, mekanları, hadiseleri merkeze alan bir sinema olarak görme eğilimini de pekiştiriyor gibi geliyor bana.

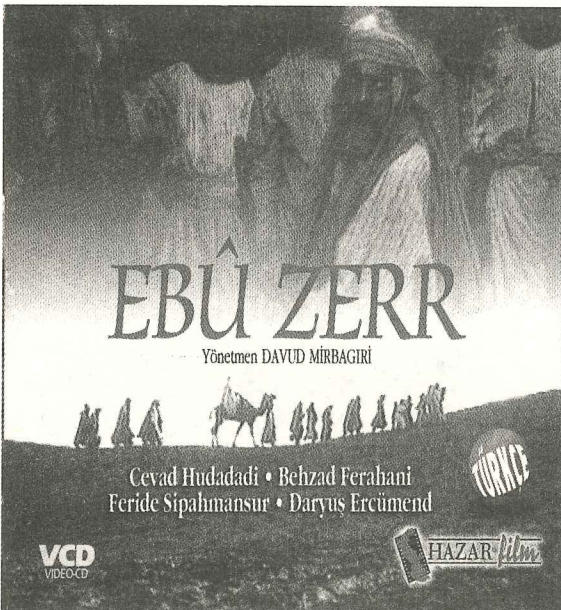

2- İran sinemasını etkileyen diğer kültürel sosyal ve siyasal olaylar nelerdir? Devrimden sonra 80'li yıllarda İran sinemasının yaptığı atığı neye bağlıyorsunuz? Bunu sağlayan etkenler nelerdir?

C. Aktaş: Bu başarının en önemli nedeninin, sinemanın dinen meşru görülmesi olduğu kanısındayım. Bu nedenle önceleri evlerine televizyon sokmayan dindar insanlar televizyon seyretmeye başlamışlardır ve sinema oyunculuğu kadın oyuncular için bile saygın bir meslek olarak kabul görmüştür. Müzik, tiyatro ve benzeri sanat dallarında dini açıdan sorular sorular nedeniyle bir duraklama yaşandığı halde, sinemanın gelişimi devlet tarafından desteklendi ve din adamları tarafından da onaylandı. Böylece devrimden sonra hareket alanları kısıtlanan İranlı sanatçıların enerjisinin sinema alanında temayüz ettiği söylenebilir. Bu arada sinemada İran kültürünü, geleneklerini önemseyen yeni bir yönetmen kuşağı yetişti. İran sinemasının başarısını da işte bir sinema bilinciyle yetişen ve yeni sinemanın starları olan bu yönetmenler sağladılar. Bu yönetmenler kendilerinden önceki kuşağı da etkilediler. Şah döneminin tanınmış solcu yönetmeni Daryuş Mehrcuyi, yerli değerlere yabancı kalan Batıcı entellektüelleri eleştiren ya da irfani diye isimlendirilebilecek filmler yapmaya başladı. Sinemada şiddet

ve seks sahnelerine yer verilememesi ve kadınla erkek arasında var olan sınırlama da önemlidir. Bu tür sınırlamalar yönetmenleri daha incelikli anlatım yollarına sevk etmiş görünüyor. Ama aynı zamanda bu yönetmenlerin gerçekleşen devrimle birlikte oluşumunu sürdüren bir ideolojileri vardı ve bu ideolojilerine ait değerleri örtük bir şekilde de olsa en etkili araçlarla dünyaya iletme konusunda belirgin bir coşkuya sahiplerdi. Siyasal nedenlerle İran giderek uluslararası dünyadan yalıtılırken, bunun ülke içinde oluşturduğu bir sıkıntıdan sözedilebilir. Sinema kanalıyla kendini anlatabilmek ve dünyaya açılmak, İranlılar için zaman zaman sorunlu, imkanı anlamına da gelebilmiştir. Birkaç yıl önce İran filmlerinin Japonya'da bir festivalde kazandığı ödüllerle ilgili olarak reformist bir gazetede şöyle bir manşet yer alıyordu: Yaşasın İran sineması, yirmi yıl içinde dünya çapında kendimizi gösterebildiğimiz tek alan, sinema!

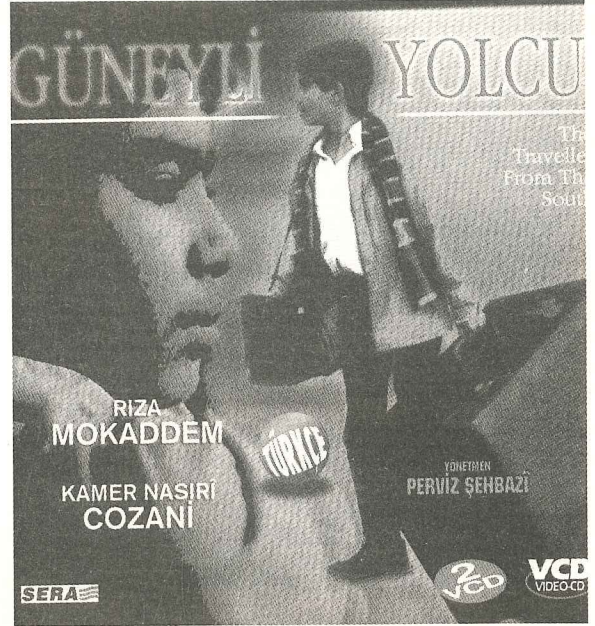
Bunların yanında Hollywood sinemasının sinemaseverlerde oluşturduğu bir yorgunluktan da sözedilebilir. Büyük bütçelerle çekilen yapımlar yerine sade ama farklı insan dünyalarına açılan ya da yeni dünyalar sunmayı başaran filmler ilgi görmeye başladı. İran filmleri içinde yerli kültürün, özellikle de bu kültürün başlıca taşıyıcısı olan şiirin derin unsurlarından yararlanması nedeniyle de bir sıçrama gerçekleştirdi. Yerel değerlerin yanında dinsel bir özellik olan diğerkamlılığın ve başkalarına, özellikle komşularına ilişkin sorumluluğun, modern dünyanın hissettirdiği 'başkası cehennemdir' şeklindeki yargıya karşılık başkasında bulunması muhtemel 'cennet imkanı'nın sinema kanalıyla işlenmesi dikkat çekicidir. Yalnızlık ya da varoluşçu yalnızlık, başkası karşısındaki sorumluluğun reddedildiği bir hayat yapısından kaynağını alır. Zorunlu olunan ilişkileri sürdürmeye çaba gösterme, başkasını kendinden çok düşünme, etrafında mevcut olan sorunlarla ilgili olarak sorumluluk üstlenme, hayatın mucizelerine uyanma, komşunun ihtiyaçlarına dönük dikkat, sentez birlikteliğine değil yüzyüze eşit ilişkilere yönelik vurgu... bunlar, dinsel dünya görüşüne ait insani yaklaşımlardır.

3- Humeyni'nin sinema üzerinde bu kadar önemle durmasını nasıl yorumluyorsunuz bunun sebebi nedir?

C. Aktaş: Sinema önce Batı'nın görsel sanatlarla yayılan 'şeytani' kültürüne karşı kullanılması zorunlu bir araç olarak benimsendi. Ayetullah Humeyni'nin devrimden önce de bu konuda uzun uzun düşündüğü anlaşılıyor. Sinemanın iptaliyle ortaya çıkacak boşluğun kolaylıkla dolamayacağını farkındaydı Ayetullah Humeyni ve konuşmalarından sinemayı çok etkili bir kendini doğrudan anlatma aracı olarak önemsedigi de anlaşılıyordu. İran'a döner dönmeyi yaptığı ilk konuşmada sinema ve televizyonunun fesada yol açmayacak şekilde faaliyetlerini sürdürmeleri gerektiğini bildirmiş, televizyonda kadın oyuncuların ve spikerlerin bulunmasına itiraz eden din adamlarını ise 'taş kafalı' olarak nitelendirmişti. Onun onayı din adamlarının sinemaya farklı bir gözle bakmasını sağladı. Ayrıca devrimden önce de dini açıdan sinema üzerine kuramsal çalışmalar yapan entellektüel bir zümre vardı. Aralarında Ayetullah Beheşti gibi ulemeden isimler, Ali Şeriatî gibi aydınlar bulunuyordu. Bu kişiler ve kadrolar devrimden sonraki sinemanın oluşumunda kuramsal ve kurumsal olarak etkili oldular. Neticede zaman ve mekandaki değişmelere, ortamın temizlendiği inancına bağlı olarak, devrim'den sonra sinema meşruiyet kazandı ve geliştirilmesi dini bir sorumluluk gibi görüldü. Bu sinemanın gösterdiği gelişmenin doğrudan sinemayı ilgilendiriyor görünmekle birlikte sözgelimi mahremiyet, kadın ve kamusal alan, teknoloji ve uygarlık, sanat ve hayat, fikir özgürlüğü gibi müslümanlar için tartışma konusu olan bir çok konuyu ve kavramı açıklayıcı bir yanı olduğunu düşünüyorum.

Sinemanın gördüğü onayda kuşkusuz Şia kültüründe tasvirin yer alma biçimi de etkili olmuştur. Şia kültüründe Kerbela hadisesi merkezli bir tasvir geleneği geniş yer tutar. Yine Kerbela hadisesine ve dinler tarihine ait hadiseleri konu alan taziye isimli oyunun gördüğü yaygın kabul, sinemanın gördüğü ilgide bir zemin oluşturmuş olabilir. Teknolojik gelişmeler açısından da benzeri bir değerlendirmede bu-

lunmak mümkün: İran devrimi 'kaset devrimi' olarak da adlandırılıyordu. Devrim sırasında Ayetullah Humeyni'nin kasetleri elden ele dolaşuyordu. Dindarlar gerek fotoğraf gerekse film makinelerini rahatlıkla kullanıyorlardı.

4- İran sineması Dünya sinemasında nereye oturuyor. Sadece etnik bir imge yoksa ciddi bir Ülke sineması mı?

C. Aktaş: İran sineması Hollywood sineması karşısında farklı, yeni bir sinema. Bence dünya sinemaları içinde direnerek kendini kabulendirdi; çünkü başlangıçta, İran filmlerinin katıldığı festivallerin jürileri ve eleştirmenler 'İran gibi' bir ülkeden nasıl bu tür filmlerin çıktığını kavrayamıyor ve her ürünü bir istisna olarak görme eğilimi taşıyorlardı. İstisnalar giderek o denli çoğaldı ki artık dünyada yapılan bütün film festivallerinde İranlı yönetmenler ya filmleriyle katılıyor ya da jürilerde yer alıyorlar. Kaldı ki etnik bir imge olarak ortaya konulan başarı da tutarlılığı oranında, evrenselliği sağlamamanın bir yolu olabilir. Bu açıdan İran filmlerinin birinci sınıfta değerlendirilebileceğimiz ürünleri, yönetmenleriyle birlikte dünya sineması içinde bir yer tutmuştur. Ancak sinema tarihi içindeki yeri, bu tarih üzerindeki etkileri zaman içinde daha doğru anlaşılacak bir şey.

İran sinemasının aradığı dil, anlatılma ya da söylenenden anlatma veya söylemeye geçişin zorluklarını yansıtmaktadır. Bu açıdan da hâlâ kendi içinde sorunlarla boğuşarak oluşumunu sürdüren bir dildir bu.

5- "İslami sinema" akımı hakkında ne düşünüyorsunuz. Sizce bu mümkün müdür? İran sineması İslami sinemanın öncüsü sayılabilir mi?

C. Aktaş: Doğrusu ya bu soruya cevap bulabilmek için bir kitap yazmam gerekti. İran sineması kendi kültürüne yaslanma ve bu kültürü modern araçlarla yeniden üretme iddiasını taşıyor. Bu nedenle ilkeler ve hedefler ileri sürüyor. Bu sinemanın özellikleri başlangıçtan itibaren estetik, fedakarlık, mükemmelleşme ve hakikat arayışı olarak ifade edilmekte. Filmlerde işlenen konular genellikle sade, tanıdık gelen, gündelik hayattan seçilme konulardır. Filmlerin büyük kısmı çoğu zaman bir kahraman üzerine kurulmuyor. İran sineması bir de 'ilişki içinde bir sinema' olarak tanımlanıyor. İnsanın insanla, kendisiyle ve tabiatla ilişki kurma isteğini yansıtan bu filmler merhamet, güzellik, doğruluk, vefa, sadakat, iman ve dostluk gibi kaybolan değerleri sade bir dille işleyerek seyirciyle ilişki kurmayı başarıyor. Bu ilişki kurma başarısının İran sınırlarını aşması, sinema sanatı açısından çok önemli bir olgudur.

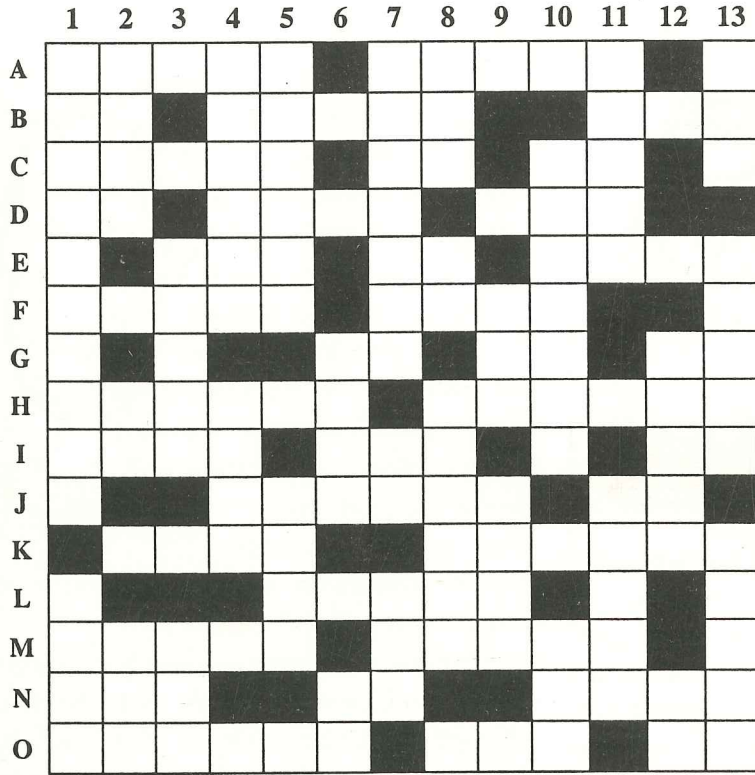
Sözgelimi İran ve Amerika arasındaki ilişkiler devrimin başından bu yana gergin bir şekilde sürmüştür ama bu arada İran filmleri, mesela Abbas Kiyarüstemi'nin 'Dostun Evi Nerede?'si, Mecid Mecidi'nin 'Gökyüzü Çocukları' ve 'Tanrı'nın Rengi' isimli filmleri, Cafer Penahi'nin 'Daire'si Amerika'da büyük bir ilgiyle izlenmişlerdir.

Yukarıda değindiğim gibi, devrimin ardından yeni ve farklı bir sinema oluşturmak amacıyla sürdürülen çalışmalarda dini ve devrimci bir sinema oluşturma hedefi her zaman gündemde oldu. Sinema politikalarını geliştirmek amacıyla kurulan Farabi Sinema Enstitüsü, 1884'ten itibaren yeteri kadar devrimci film üretilmediği, dini ve devrimci sinemanın bir türlü gerçekleşmemesi, savaş filmlerine gereken önemin ve özenin gösterilmemesi gibi eleştirilerle karşılaştı. Şimdiki cumhurbaşkanı Hatemi'nin Kültür ve İslami İrşad Bakanı olarak görev yaptığı 1993'te istifaya zorlanmasının nedenlerinden biri de bu eleştirilerdi. Farabi'de 1993'te gerçekleşen kadro ve politika değişikliğiyle birlikte, dini sinema oluşumu yönünde filmler yapılmasına ağırlık verildi. Ancak giderek bu tür şekilci filmlerle dini ya da devrimci sinema hedefine daha fazla yaklaşılmadığı görüşü ağırlık kazanmaya başladı.

Bu gelişmeyle birlikte İran sinemasının bir kez daha dini sinemanın dinler tarihinden sayfaları ve kişileri ya da doğrudan doğruya dini olarak algılanan konuları işleyen sinema olarak anlaşılmasını getiren bir dönem başladı. Sözgelimi Hz. Meryem gibi bir yapım, tartışmasız dini sinema kapsamında değerlendirilmekte ve bu konuda alışlagelen eleştirileri karşılayacak ölçüde başarılı bulunmaktadır. Bütün bunların yanında yukarıda da ifade ettiğim insani değerlerin işlenmesindeki duyarlılığıyla, diğer kamlik gibi modern dünyada unutulmaya yüz tutukça önemi hatırlatan bir erdemi işleme biçimiyle de İran sineması, dinsel bir boyuta sahiptir.

devamı gelecek sayı...

SİFRELİ KARE BULMACA

ŞİFRE;

11	13	5	11	10	4	2	6
----	----	---	----	----	---	---	---

Yukarıdan Aşağıya

1. Eylül romanının yazarı – Bir bayan elbisesi . 2. Bir GSM operatörü –Kıta'nın ünlüleri – Göçer topluluğu.
3. Çöp – Mağlubiyeti kabul etmeyi ifade eder. 4. Bir ağaç türü – Öpücük. 5. Dizüstü bilgisayar – Us.
6. Güzel, hoş koku – Bir binek hayvanı. 7. Zengin kısım – Rodyumun simgesi – Yanlış konuşma. 8. Arapça'da ben – Bir bağlaç – Eşbasınç. 9. Miktar – Şaşaalı ev. 10. Onbir ayın sultanı – Yaşlıların ayağına giydiği deri. 11. Düşürmek için yapılan iş – Gargamel'in kedisi. 12. Alan – Genişlik. 13. Bir fren sistemi – İnce manalı şaka sözü – Bir cips markası.

Soldan sağa

- A. Hikaye, Öykü – Güler yüzlü. B. Malikane, hane – Kuran'da adı geçen zenginliğiyle övünen, serveti yerlebir olan kişi – Elektronik taşıma sistemi. C. Ücret – Bir nota – Ural'ın ünlüleri. D. Eski dilde su – Öğrenime bilgili birisinin gözetiminde devam etme – İç sıkıntısı, üzüntü, dert. E. Ters işleme – İngiltere'nin uluslararası simgesi – İngilizce de anlam. F. Sevinç, Coşkunluk – Metal ve ahşah eşyaların montajında kullanılır G. Sıla'nın ünlüleri - büyücüsü eski bir film. Maki'nin ünlüleri. H. Son – İki şey arasındaki bağ. I. Zafer – Namus – Seryumun sembolü. J. Şuur ve idrakini kaybetmiş olan. Utanma duygusu. K. Eleme aleti – Ünlü Fransız romancı. L. Ağanın himayesinde çalışan köylü, amele. M. Ayağı aksak kişi – Meyve özü. N. Doğum yaptıran kadın – Bağışlama – Bir isim. O. İç sıkıntısı, gam, keder, tasa – Üzüntü halinde olma – İngilizce de hayır.

Ahmet Erdem

Naci Abi Der' Diner

Ayn Mevzuu

Bizim gibi aydınların bir görevi de okullarda yaşananlara dikkat çekmek olmalı. Okullarda namazında niyazında, aile terbiyesinde, aile insanlara karşı alay ve kınama tarzı olaylar çok olur. Örneğin, bizim Taci'nin okuldaki lakabı "hoca"ydı. Bir gün sınıfta, büyük gazetelerden birinde yer alan "Kurban yine hac mevsimine rastladı" haberi üzerine Taci'nin kurbanın hac mevsiminde kesildiğini izah etmesi bu hocalık sıfatını ona kazandırmıştı. Tabii Taci'nin okulda bir ağırlığının olması, "büyüğümüz Taci"nin bu lakapla anılmasına mani olmuştu. Size diyeceğim herkes Taci gibi öyle okulun büyüğü olmayabilir ama hadi bizim tabirle söyleyelim "efendi adamların" her ağıza öyle kolay kolay sakız olmaması gerekir. Haa, bu alay vs. niye yapıyor onu da bilahere tartışalım.

Taci Abi

Bizim bu aydın kesim aslında çok cahildir. Aslında enteller cehaletlerini, kürklerinin, pipolarının arkasında gizleyebilenlerdir. Bir gün hiç unutmam o çok satan gazetelerin birinde "Kurban yine hac mevsimine rastladı" diye bir manşet vardı. Şimdi bakın ramazanda neler çıkacak. Yok o orucu bozar mı, yok şu bozmaz mı bir sürü tatava. Siz ramazanda da hala bunlara takılacaksınız orasını siz bilirsiniz.

Şimdi bir mevzuuya daha açıklık getireyim, bu bizim Naci lisede iyi arkadaşlardan biriydi. Yıllarca ben şahidim orucunu kazasız tuttu. Valla derslerde oruç tutmayıp ders çalışan bir Allah'ın kulunu da görmedim ki onu geçsin. Adam gitti şimdi önemli yerlerde kapı tuttu, Allah yağmur yağdıracağı toprağı herkesten iyi bilir.

Okur Mektupları:

Bu ay bize dualarını, mektuplarını gönderen tüm dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

... " derginizi beğenerek okudum, Hz. Peygamber'in örnek ahlakıyla ilgili bir yazı yazdım inşaallah yayınlanır. Allah yardımcınız olsun."

Zeynep Tanış-İstanbul

"Ramazan ayınız hayırlara vesile olsun. Geçen sayıdaki bulmaca ve zeka sorusunun cevaplarını gönderiyorum. Genç Öncüler'e yayın hayatında başarılar..."

Salih Gündoğdu-Ankara

Bize Yazın....

Babalar işleri ne zaman bitecek? Dua etmek. Dürüst olmak. Bir şahsiyet Mehmet Akif... bu benzeri konularda bize yazın..

Dostla düşmanın karıştığı bir ortamda,
Yanlışlıkların doğruymuş gibi bizlere empoze edildiğini fark ediyorsan!
Helal ve haram kavramlarının çarpıtıldığını düşünüyorsan!
Doğru bildiğin doğru şeylerden şaşmıyorsan!
Ve dünyadaki olumsuzlukların bir gün düzeltilebileceğine dair umut taşıyorsan!
Sen de bir GENÇ ÖNCÜ'sün demektir!
İşte Sevgili Genç Öncü; elinde tuttuğun bu dergide gerçek dostlarını keşfedeceksin!
Doğruyla yanlışın helal ile haramın nasıl birbirinden ayrıldığını göreceksin!
Zamanla doğrularının arttığını, hatalarının azaldığını ve en önemlisi;
bizlerden olduğun sürece kazanacağın umudun çokluğuna
sen bile inanamayacaksın!
ARAMIZA HOŞGELDİN !

